

Kunnskapsgrunnlag for regionvekstavtaler

Salten Regionråd

Foto: Bodø i Vinden

2020

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Innhold

1.	INNLEDNING.....	4
1.1.	FN 17 Bærekraftsmål	4
2.	DEL 1 – REGIONALT FAKTAGRUNNLAG.....	6
2.1.	Befolkning	6
2.1.1.	Befolkningsantall.....	6
2.1.2.	Befolkningsendringer	8
2.1.3.	Befolkningsprognoser	9
2.1.4.	Flytting.....	10
2.2.	Arbeidsmarked	13
2.2.1.	Sysselsetting, status og utvikling.....	13
2.2.2.	Utdanningsnivå hos arbeidstakere.....	16
2.2.3.	Nyetableringer	17
2.3.	Regionmesterskapet – Indeks Nordland	19
2.4.	Utdanning.....	20
2.4.1.	Grunnskolepoeng.....	20
2.4.2.	Fullført videregående opplæring i regionen	21
2.4.3.	Tilbudsstruktur i regionen	23
2.5.	Samferdsel.....	25
2.5.1.	Havner og kaianlegg	25
2.5.2.	Flypassasjerer	26
2.5.3.	Trafikkulykker.....	27
2.6.	Klima, miljø og planlegging	28
2.6.1.	Klimautslipp.....	28
2.6.2.	Omdisponering av areal.....	29
2.6.3.	Husholdningsavfall	31
2.6.4.	Energi	32
2.6.5.	EL-biler og ladestasjoner	33
2.6.6.	Statlig sikret friluftsområder	34
2.6.7.	Planstatus	34
2.7.	Tannhelse	35
3.	DEL 2 - KORT BESKRIVELSE AV REGIONEN	36
3.1.	Nærings- og kompetansemiljø	36
3.2.	Utdanning.....	37

3.3.	Samferdsel.....	38
3.4.	Klima, miljø og planlegging	40
3.5.	Fylkeskommunal tilstedeværelse og tjenestetilbud	40
4.	DEL 3 – FORELØPIG ANALYSE.....	42
4.1.	Befolkning	42
4.2.	Næring og kompetanse.....	42
4.3.	Utdanning.....	43
4.4.	Samferdsel.....	43
4.5.	Klima, miljø og planlegging	44

---

1. INNLEDNING

Nordland fylkeskommune har et stort omfang av statistikk og analyser innenfor en rekke sektorområder. Som hovedregel forholder disse seg til kommunenivå og/eller fylkesnivå. Dette kunnskapsgrunnlaget er det første som er regionalisert etter ny regioninndeling med 6 interkommunale politiske råd i fylket.

Kunnskapsgrunnlaget er ikke altomfattende. Fylkeskommunen har i forberedelsen til første generasjon regionvekstavgift mellom de interkommunale politiske rådene og fylkesrådet i Nordland, tatt initiativ til å utarbeide regionale kunnskapsgrunnlag. Vi har valgt noen indikatorer knyttet til sentrale tjenesteområder som fylkeskommunen har ansvar for å følge opp, samt trekk ved den enkelte region som er viktig for den videre utvikling. Kunnskapsgrunnlaget er kvalitetssikret i samarbeid med de interkommunale politiske rådene. Kunnskapsgrunnlaget for hver region skal oppdateres jevnlig i samarbeid med det interkommunale politiske rådet. Gjennom dette arbeidet vil vi få en felles forståelse av hva som er gode indikatorer for status og utvikling i hver region.

Når det gjelder videregående utdanning vil det i 2020 vedtas en FT-sak om 4-årig tilbudsstruktur i videregående skoler. Her skal det også utarbeides et eget kunnskapsgrunnlag til saken. Når det gjelder samferdselsområdet, starter arbeidet med regional transportplan i 2020. For begge disse sakene vil det legges opp til god dialog med de interkommunale politiske rådene.

De regionale kunnskapsgrunnlagene er tredelt.

Del 1 er et faktagrunnlag som gir oversikt over statistikk knyttet til befolkning, arbeidsliv, utdanning, samferdsel klima og miljø og tannhelse. Det meste av den regionaliserte statistikken er levert av Kunnskapsparken i Bodø. Hålogalandsrådet omfatter her kommunene i Nordland, dvs. Evenes og Narvik.

Del 2 inneholder en kort beskrivelse av sentrale trekk ved regionen.

Del 3 omtaler områder hvor samarbeidspartene ser det kan være behov for ekstra oppmerksomhet, eller hvor det kan være grunnlag for ytterligere styrking for å oppnå positiv utvikling i regionen.

De regionale kunnskapsgrunnlagene vil gjøres tilgjengelig gjennom sharepoint-løsninger, hvor også andre grunnlagsdokumenter som for eksempel kunnskapsgrunnlaget til 4-årig tilbudsstruktur i videregående skole, folkehelseundersøkelsen og godsstrømsanalysen, vil bli gjort lett tilgjengelig for samarbeidspartene og kommunene. Også «rådatafilene» til kunnskapsgrunnlaget vil legges i sharepoint og vil kunne benyttes av partene etter behov. Disse vil på noen områder være mer omfattende enn det som er tatt med i de ferdigstilte kunnskapsgrunnlagene.

1.1. FN 17 Bærekraftsmål

Regionvekstavgiftene skal bidra til å oppnå de 17 mål som FN har satt for bærekraftig utvikling frem til 2030. Avgiftene skal styrke de tre dimensjonene knyttet til bærekraft: miljømessig-, sosial- og økonomisk bærekraft slik det framgår av figuren under.

Figur 1 Bærekraftdimensjonene

Under hvert delkapittel i del 1 av kunnskapsgrunnet viser det til hvilke av FNs 17 mål som i størst grad relaterer seg til temaet. Utviklingen over tid av de valgte indikatorene vil kunne fortelle oss om utviklingen for akkurat disse indikatorene bidrar til mer bærekraftig utvikling. Figuren under viser bærekraftmålene. I tillegg er det 169 delmål. Disse finnes det oversikt over her: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Figur 2 Bærekraftmål

2. DEL 1 – REGIONALT FAKTAGRUNNLAG

2.1. Befolkning

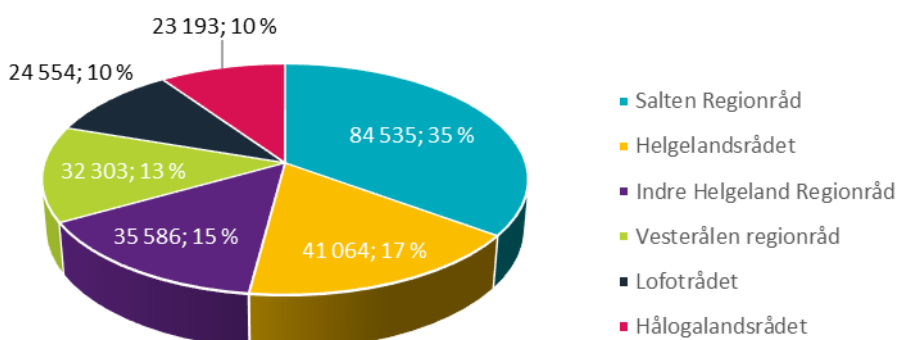

Figur 3 Bærekraftmål relatert til befolkning

2.1.1. Befolkningsantall

Nordland hadde 241 235 innbyggere ved årsskifte 2019/2020. Figur 4 viser befolkningen fordelt på de seks regionene i Nordland.

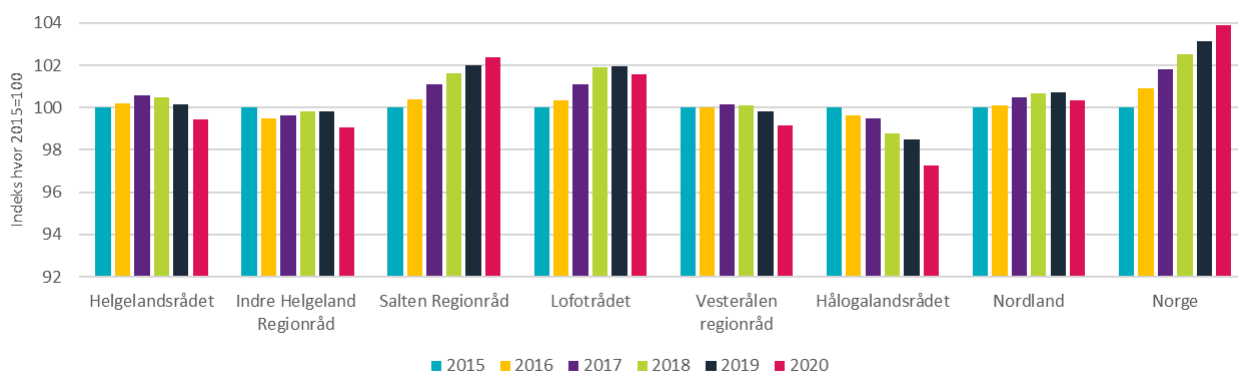
Befolkningen i regionene i Nordland 2020 (SSB)

Figur 4 Befolkningen i Nordland 1. januar 2020 (SSB)

Befolkningen i Nordland er fordelt med ca. 1/3 hver i nord-, midt- og sørfylket. Salten har 35 prosent av befolkningen i Nordland.

Befolkningsutviklingen fra 2015 til 2020 i Nordland (SSB)

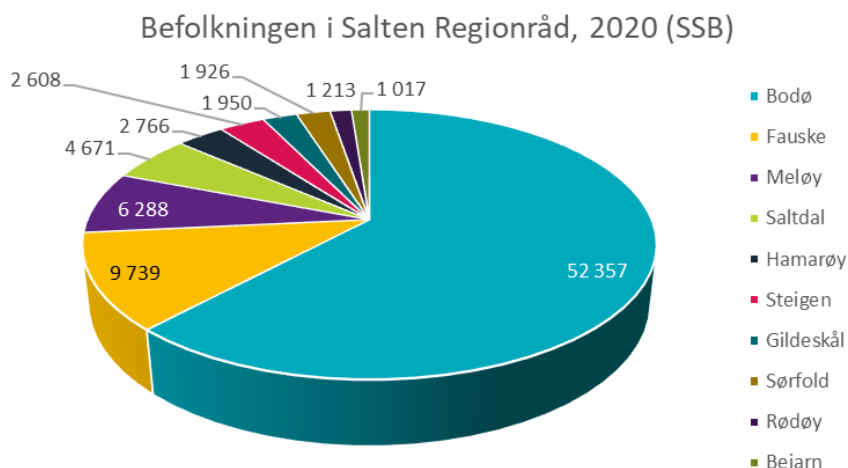

Figur 5 Befolkningsutviklingen i regionene i Nordland sammenlignet med fylket og Norge (SSB)

Figur 5 viser befolkningsutviklingen i regionene vist som en indeks hvor 2015=100. Veksten fra 2015 til 2020 var som følger i hver enkelt region:

- Helgeland interkommunale politiske råd -0,6 %
- Indre Helgeland regionråd -0,9 %,
- Salten regionråd 2,4 % (Uten Bodø er tallet for Salten -0,66%)
- Lofotrådet 1,6 %,
- Vesterålen regionråd -0,8 %
- Hålogalandsrådet -2,7 %
- Nordland 0,35 %
- Norge 3,9 %

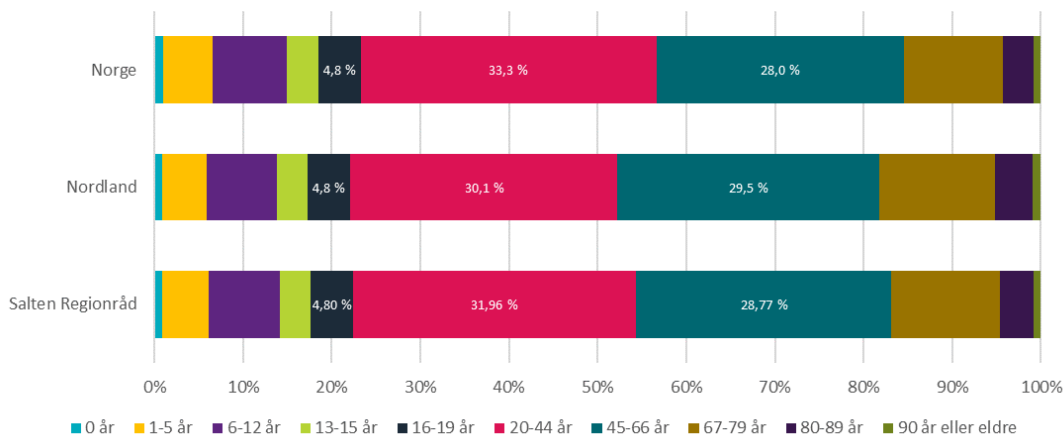
Salten Regionråd omfatter 10 kommuner som samlet har en befolkning på 84 535 innbyggere.

Figur 6 Befolkningen i Salten Regionråd 2020 (SSB)

Figur 7 viser aldersstrukturen i befolkningen i Salten Regionråd og Nordland per 1. januar 2020, altså hvor stor andel hver enkelt aldersgruppe utgjør av total befolkning i regionen. Det er også en sammenligning med Norge.

Aldersstrukturen i befolkningen, 2020 (SSB)

Figur 7 Aldersstrukturen i befolkningen fordelt på ulike aldersgrupper 2020 (SSB)

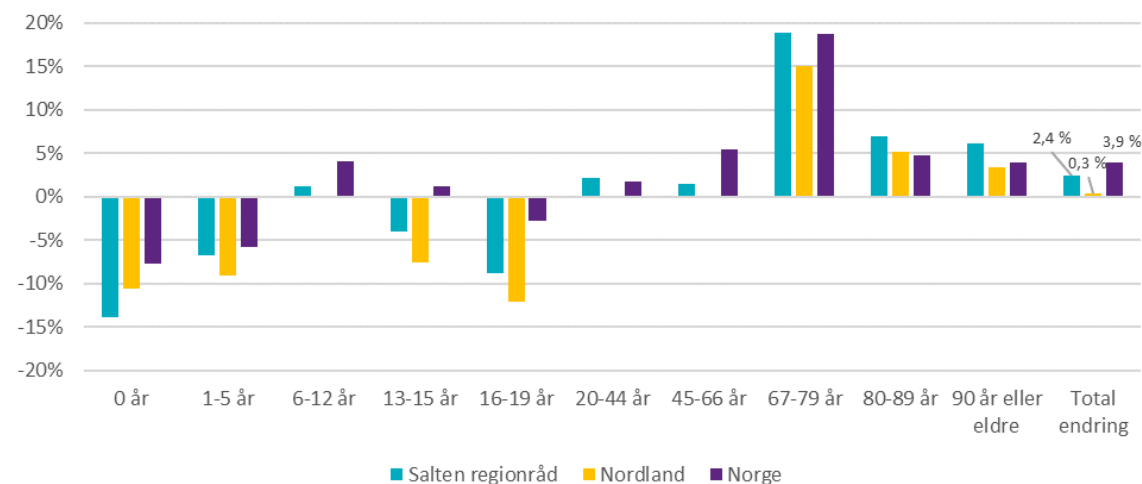
2.1.2. Befolkningsendringer

Sammenlignet med 2015 er det i dag 833 flere innbyggere i Nordland, men for Salten Regionråd er det blitt 1 958 flere innbyggere i samme periode. Tabell 1 og figur 8 viser prosentvis endring i perioden 2015 til 2020 for regionen sammenlignet med fylket som helhet og Norge fordelt på ulike aldersgrupper.

Endring befolkningen i Nordland 2015 - 2020. Prosentandel (SSB)	0 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-19 år	20-44 år	45-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år eller eldre	Total endring
Helgelandsrådet	-10,5 %	-11,0 %	0,6 %	-10,8 %	-9,4 %	-2,7 %	-1,0 %	14,4 %	6,6 %	10,4 %	-0,6 %
Indre Helgeland regionråd	-13,6 %	-13,4 %	-1,4 %	-6,1 %	-17,5 %	-1,4 %	0,4 %	10,4 %	7,4 %	4,9 %	-0,9 %
Salten regionråd	-13,8 %	-6,7 %	1,2 %	-4,0 %	-8,8 %	2,2 %	1,5 %	18,9 %	6,9 %	6,1 %	2,4 %
Lofotrådet	-5,4 %	-4,1 %	-2,4 %	-0,2 %	-13,2 %	2,7 %	-0,1 %	17,7 %	0,0 %	1,7 %	1,6 %
Vesterålen regionråd	-7,8 %	-9,5 %	-0,1 %	-21,6 %	-15,6 %	-0,9 %	-0,1 %	12,3 %	6,2 %	-4,3 %	-0,8 %
Hålogalandsrådet	-1,0 %	-11,7 %	-1,5 %	-2,8 %	-13,7 %	-4,5 %	-4,1 %	13,2 %	-1,1 %	-3,0 %	-2,7 %
Nordland	-10,5 %	-9,0 %	-0,1 %	-7,6 %	-12,1 %	-0,1 %	0,0 %	15,1 %	5,2 %	3,5 %	0,35 %
Norge	-7,7 %	-5,8 %	4,1 %	1,2 %	-2,8 %	1,7 %	5,4 %	18,8 %	4,8 %	4,0 %	3,9 %

Tabell 1 Befolkningsendringer i Nordland 2015 – 2020 (SSB)

Prosentvis endring i befolkningen fra 2015 til 2020 (SSB)

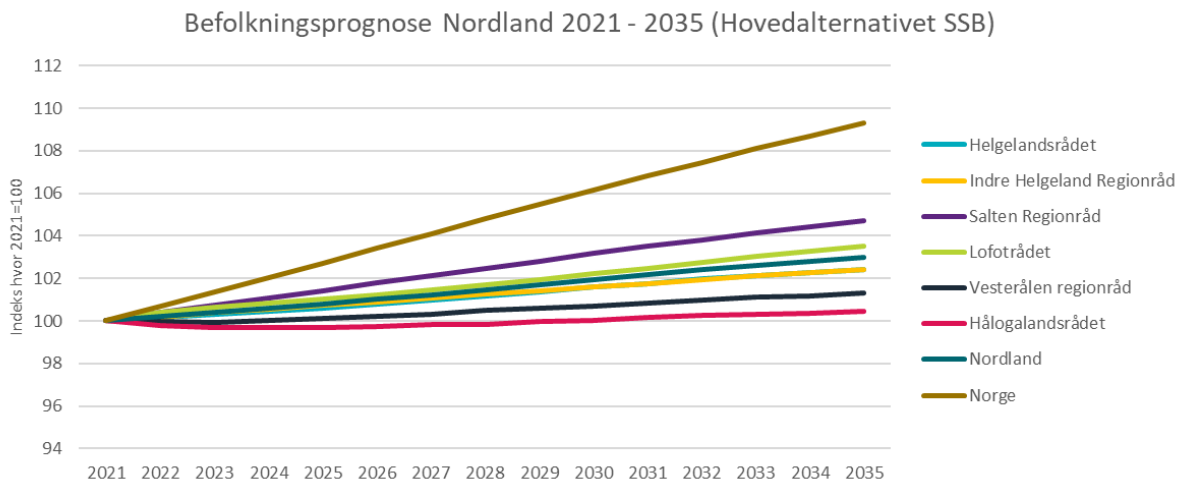
Figur 8 Befolkningsendring 2015 til 2020 (SSB)

Som figur 8 viser er Salten den regionen med størst befolkningsøkning, på 2,4%. I de yngste alderskategorier er det nedgang, mens den største veksten finnes i alderskategorier fra 67 år og oppover.

2.1.3. Befolkningsprognoser

Befolkningsprognoser gir oss et bilde av hvordan det forventes at befolkningsutviklingen kan bli i årene fremover.

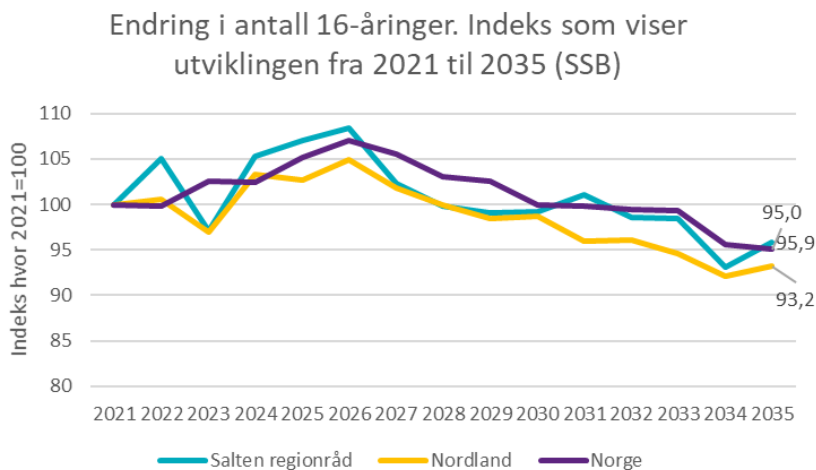
Figur 9 Befolkningsprognose Nordland 2021 – 2035 (Hovedalternativet SSB)

Figuren viser befolkningsprognosen for 2021 – 2035, altså forventet befolkningsvekst i hovedalternativet.

Tallene for hver av regionene er som følger:

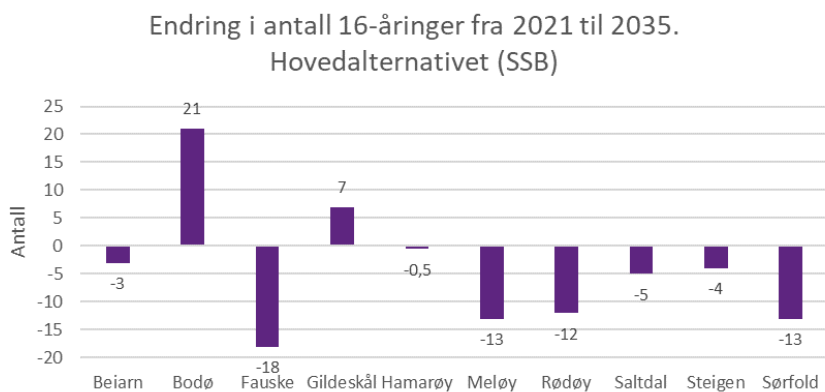
- Helgeland interkommunale politiske råd 2,4 %
- Indre Helgeland regionråd 2,4 %
- Salten regionråd 4,7 % (Salten uten Bodø har en vekst på -4,7 %)
- Lofotrådet 3,5 %
- Vesterålen regionråd 1,3 %
- Hålogalandsrådet 0,5 %

Utviklingen i antall 16-åringer gir et bilde av behovet for elevplasser i videregående opplæring. I figur 10 sammenlignes befolkningsprognosen for antall 16-åringer i Salten for perioden 2021 til 2035 med hele Nordland fylke og landet som helhet. Figuren viser at det forventes en nedgang på 4,1 prosent (41 personer) i Salten fra 2021 til 2035. Tilsvarende tall for Norge er en nedgang på 5 prosent, mens det for Nordland er en nedgang på 6,8 prosent.

Figur 10 Endring i antall 16-åringer fra 2021 til 2035 (Prognose: Hovedalternativet til SSB)

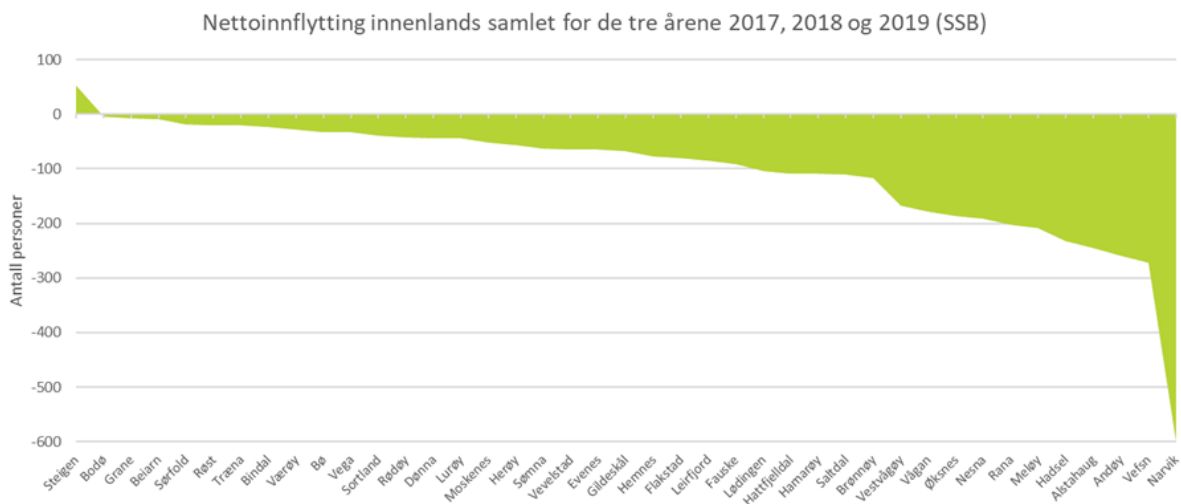
Det er forskjeller mellom kommunene. Endringene på kommunenivå er vist i figur 11, hvor vi ser at Bodø og Gildeskål er de eneste kommunene for det forventes en økning i antall 16 åringer fram til 2035.

Figur 11 Endringer i antall 16-åringer fra 2021 til 2035. Hovedalternativet (SSB)

2.1.4. Flytting

En av de virkelig store utfordringene til svært mange av kommunene i Nordland er at det flytter flere innbyggere ut av enn det kommer tilflyttere, og spesielt er det mange unge som flytter ut. Figur 12 viser innenlands nettinnflytting (innflytting innenlands minus utflytting innenlands) for hvert enkelt kommunene for de tre årene 2017, 2018 og 2019.

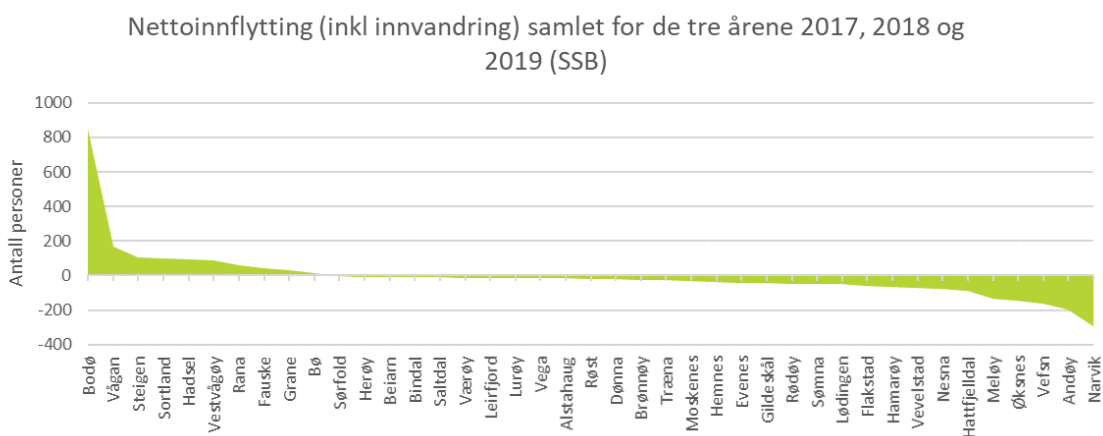

Figur 12 Innenlands Nettoinnflytting i kommunene i Nordland for de tre årene 2017 – 2019 (SSB)

Blant kommunene som inngår i Salten Regionråd var nettoinnflyttingen innenlands som følger:

- Steigen 52
- Bodø - 5
- Beiarn -10
- Sørfold -18
- Rødøy -43
- Gildeskål -48
- Fauske -91
- Hamarøy -110
- Saltdal -111
- Meløy -208

Uten innvandring hadde Nordland en nettoinnflytting på -4314 personer samlet for årene 2017 – 2019. Nettoinnflytting inkludert innvandring er illustrert i neste figur. Nordland hadde en nettoinnflytting inkludert innvandring på -264 personer i samme periode. Dette viser hvilken betydning innvandringen har for å opprettholde befolkningstallet i Nordland.

Figur 13 Nettoinnflytting inkludert innvandring samlet for årene 2017 – 2019 (SSB)

Blant kommunene som inngår i Salten Regionråd var nettoinnflyttingen (inkludert innvandringen) som følger:

- Bodø 845
- Steigen 103
- Fauske - 44
- Sørfold -3
- Beiarn -10
- Saltdal -11
- Gildeskål -44
- Rødøy -47
- Hamarøy -68
- Meløy -135

2.2.Arbeidsmarked

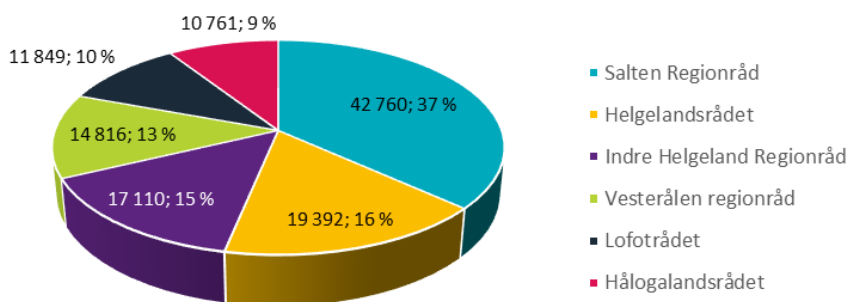

Figur 14 Bærekraftsmål relatert til arbeidsmarkedet

2.2.1. Sysselsetting, status og utvikling

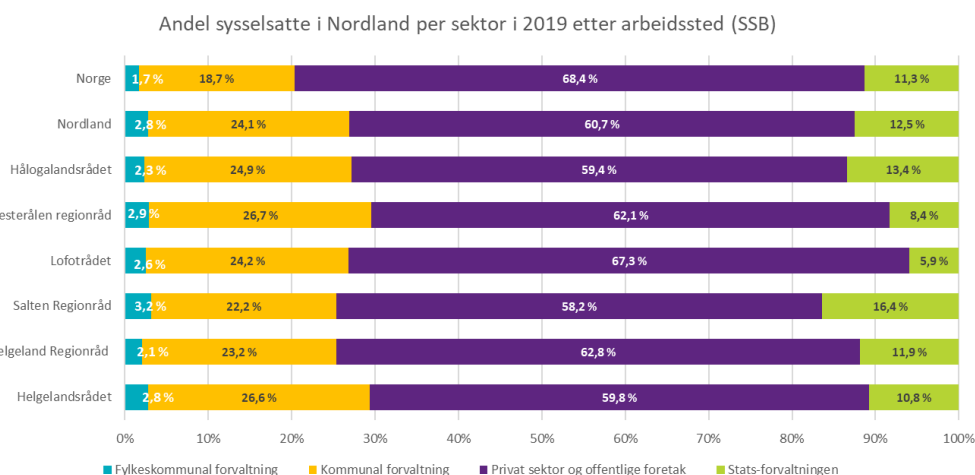
I 2019 var det 116 700 sysselsatte i Nordland, hvorav 36,6 prosent hadde sitt arbeidssted i Salten. Figur 15 viser antall og andel sysselsatte i regionene i Nordland.

Sysselsetting per region 2019, etter arbeidssted (SSB)

Figur 15 Sysselsetting per region i Nordland 2019 etter arbeidssted (SSB)

Privat sektor (som også inkluderer offentlige foretak) utgjorde 60,7 prosent av all sysselsettingen i 2019 i Nordland. Tilsvarende andel for kommunal-, fylkeskommunal- og statlig forvaltning var henholdsvis 24,1 prosent, 2,8 prosent og 12,5 prosent. Sysselsettingsandelene per sektor og region er illustrert i figur 16, hvor det også gjøres en sammenligning med Nordland og landet som helhet. Salten er den regionen i Nordland som har lavest andel sysselsatte i privat sektor, og høyest andel i fylkeskommunal og statlig sektor.

Figur 16 Andel sysselsatte i Nordland per sektor i 2019, etter arbeidssted (SSB)

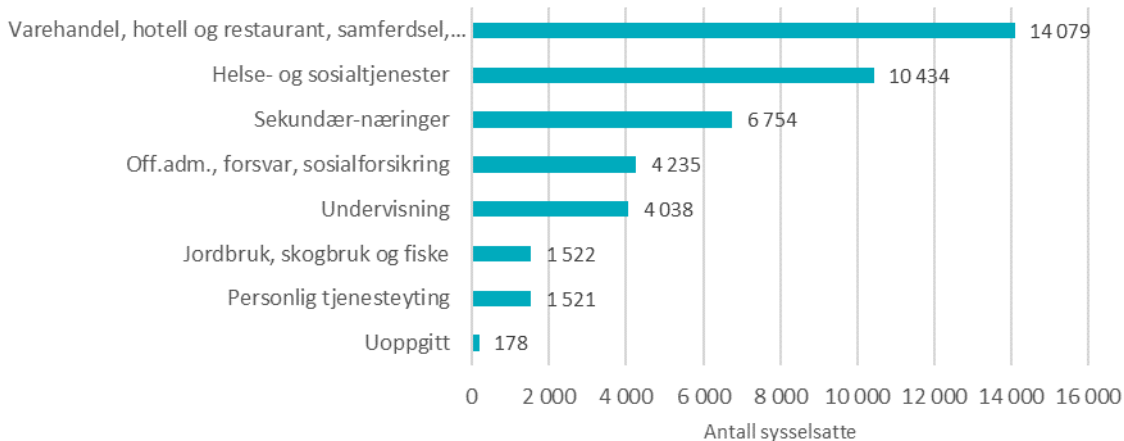
Tabell 2 viser prosentvis endring (jobbskaping) i sysselsettingen per sektor for årene 2015 – 2019. Nordland hadde en lavere sysselsetningsvekst (2,9 prosent) enn landet som helhet (4,4) i denne perioden. Innenfor fylkeskommunalforvaltning var det en betydelig nedgang i Nordland, mens det var en liten vekst i samme sektor i landet. Veksten i de andre sektorene er positive, men lavere enn gjennomsnittet for landet. Salten hadde i denne perioden vekst i samtlige sektorer med unntak av den fylkeskommunale.

Prosentvis endring i sysselsetting per sektor 2015 - 2019. Nordland. (SSB)	Fylkeskommunal forvaltning	Kommunal forvaltning	Privat sektor og offentlige foretak	Stats-forvaltningen	Alle sektorer
Helgelandsrådet	0,6 %	2,2 %	3,1 %	-3,1 %	2,1 %
Indre Helgeland Regionråd	-13,8 %	-1,2 %	2,2 %	2,6 %	1,1 %
Salten Regionråd	-5,1 %	5,2 %	4,5 %	4,5 %	4,3 %
Lofotrådet	-8,4 %	3,5 %	6,8 %	3,1 %	5,4 %
Vesterålen regionråd	-3,2 %	3,5 %	5,3 %	-6,2 %	3,5 %
Hålogalandsrådet	-11,4 %	-0,1 %	-2,4 %	-1,4 %	-2,0 %
Nordland	-5,9 %	2,8 %	3,6 %	1,4 %	2,9 %
Norge	0,9 %	6,1 %	4,1 %	3,7 %	4,4 %

Tabell 2 Sysselsetningsendringer per sektor (SSB)

Figur 17 viser en fordeling av sysselsettingen på næringsgrupper i Salten. Som figuren viser er det næringsgruppen som inkluderer varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finans., forretningsmessig tjenester og eiendom som er størst, hvor det er 14 079 sysselsatte. Helse- og sosialtjenester er den nest største sysselsetningsgruppen med 10 434 sysselsatte. Sekundærnæringer som inkluderer bergverk, vareproduserende industri, vann og kraftverk, bygg og anlegg sysselsatte 6 754 personer i Salten i 2019. Deretter følger off. adm og forsvar med 4 235 sysselsatte. Innenfor undervisning er det 4 038 sysselsatte. Innenfor primærnæringene er det 1 522 sysselsatte. Bedrifter som tilbyr personlig tjenesteyting sysselsatte 1 521 personer i Salten i 2019.

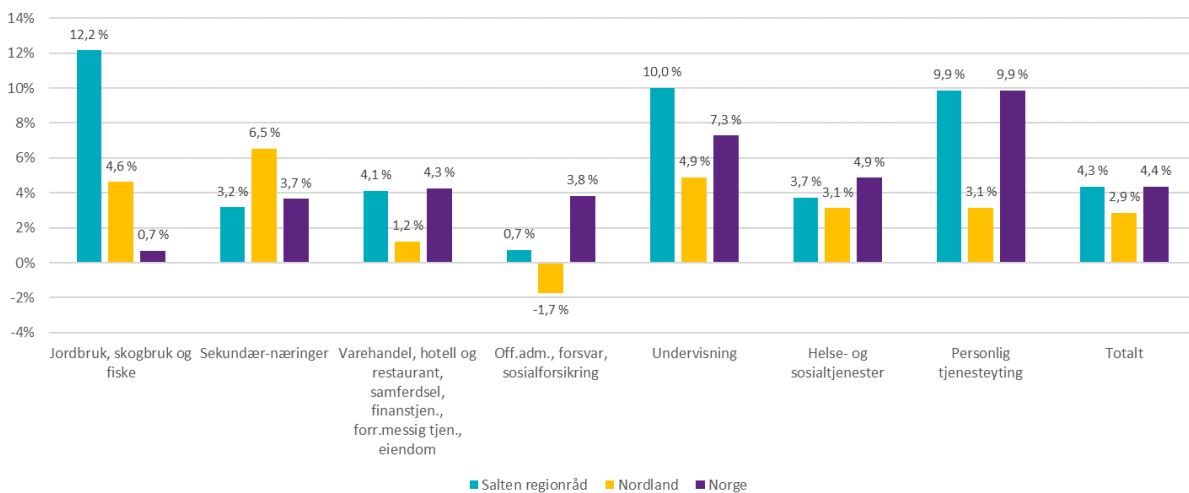
Sysseletting etter næring og arbeidssted Salten Regionråd

Figur 17 Sysseletting etter næring og arbeidsted Salten Regionråd (SSB)

I figur 18 gis en oversikt over den prosentvise sysselettingsutviklingen (jobbskapingen) for de ulike næringene i Salten sammenlignet med Nordland og Norge for perioden 2015 – 2019. Som figur 18 viser hadde Salten vekst i samtlige næringsgrupper. Det er næringsgruppen for primærnæringerne hvor den sterkeste veksten i Salten var.

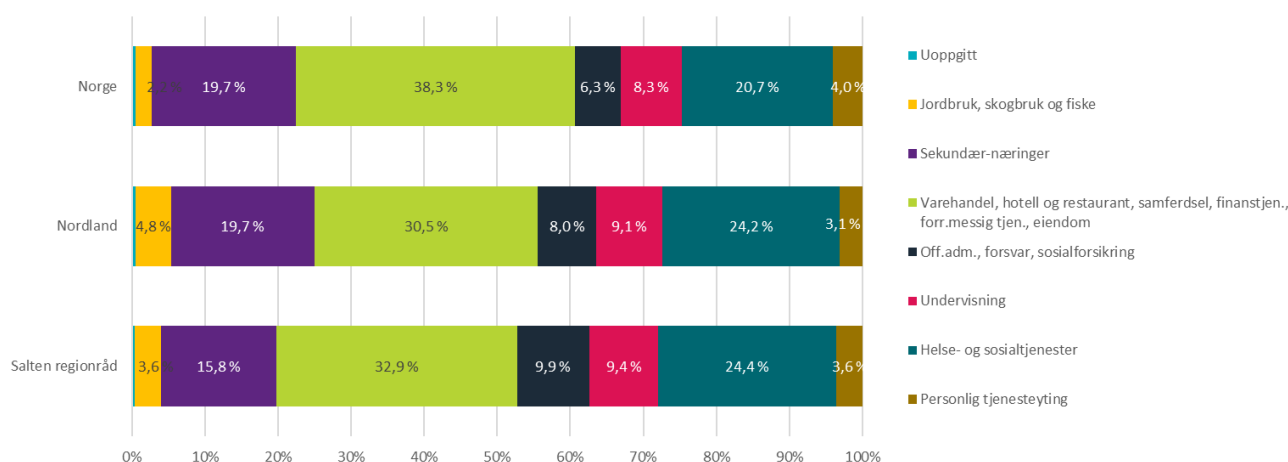
Prosentvis endring antall sysselsatte etter næring 2015 -2019 (SSB)

Figur 18 Prosentvis endring i antall sysselsatte etter næring og etter arbeidssted 2015 – 2019 (SSB)

Figur 19 viser en prosentvis fordeling av de sysselsatte på næring. I figuren sammenlignes andelene i Salten med hele Nordland og Norge.

Andel sysselsatte fordelt på næring etter arbeidssted, 2019 (SSB)

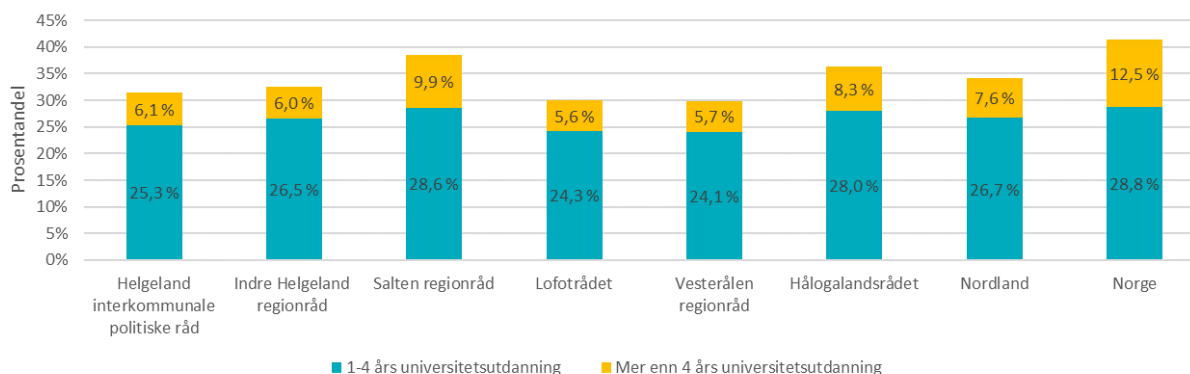

Figur 19 Andel sysselsatte fordelt på næring etter arbeidssted, 2019 (SSB)

2.2.2. Utdanningsnivå hos arbeidstakere

Det er en positiv sammenheng mellom høyere utdanningsnivå og størrelsen på verdiskaping. I Nordland har 34,6 prosent av de sysselsatte i aldersgruppen 20-66 år høyere utdanning. Tilsvarende tall for hele landet er 41,3 prosent. Selv om utdanningsnivået i Nordland øker år for år, både blant sysselsatte og i befolkningen generelt ligger andelen fremdeles et godt stykke bak landsgjennomsnittet. Figur 20 viser hvor stor andel av de sysselsatte i aldersgruppen 20-66 år i regionene som har høyere utdanning sammenlignet med Nordland og Norge.

Høgskole-/universitetsutdanning blant sysselsatte i Nordland i aldersgruppen 20-66 år etter bosted, 2019 (SSB)

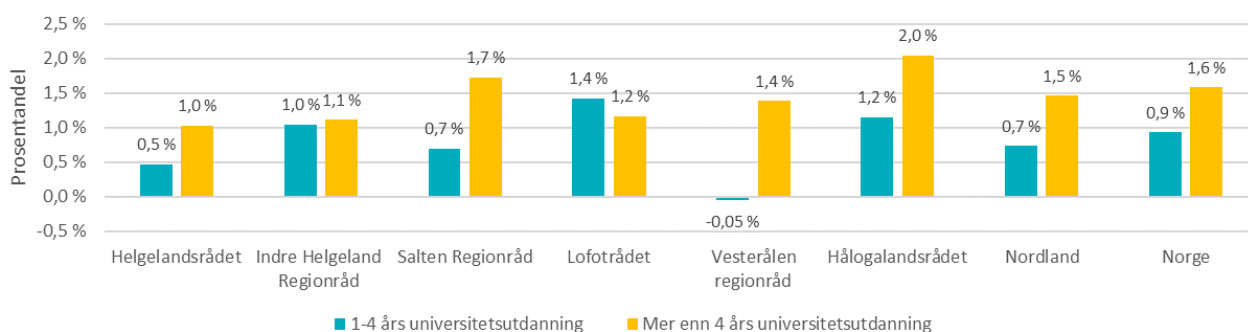
Figur 20 Høyere utdanning blant sysselsatte i Nordland, etter arbeidssted i aldersgruppen 20-66 år 2019 (SSB)

Salten er den regionen i Nordland som har høyest utdanningsnivå blant de sysselsatte.

Figur 21 viser en oversikt over endring (prosentandel) i utdanningsnivået blant de sysselsatte med arbeidssted i Nordland i årene 2015 – 2019. Siden 2015 har prosentandelen sysselsatte (20-66 år) med 1-4 års høyere utdanning i Nordland økt med 0,7 prosent, mens andelen med mer enn 4 års utdanning har økt med 1,5 prosent. Tilsvarende tall for hele landet er litt høyere. I Salten har prosentandelen sysselsatte (20-66 år) med 1-4 års høyere utdanning økt med 0,7 prosent, mens andelen sysselsatte med mer enn 4 års høyere utdanning har økt med 1,7 prosent.

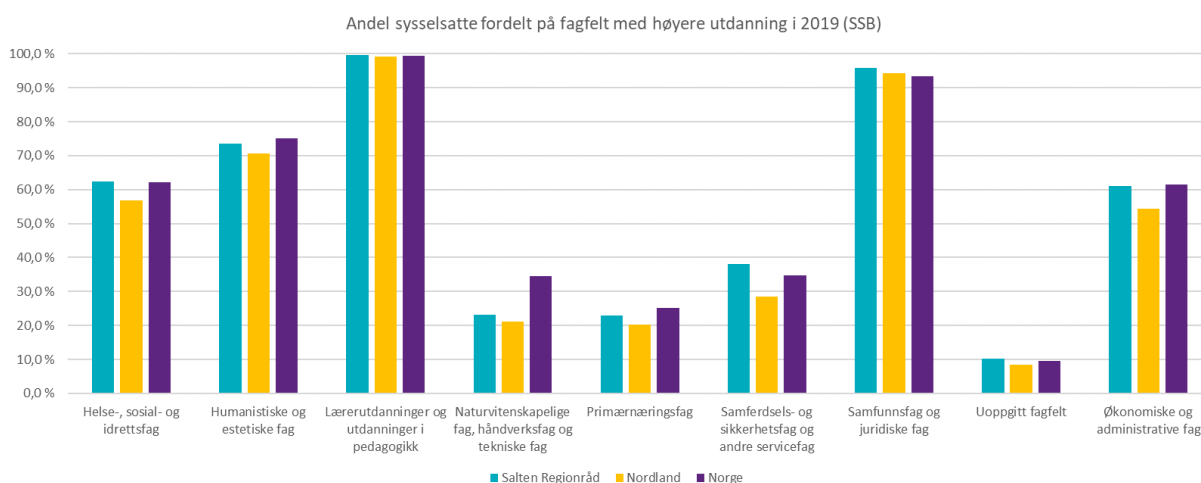

Endring i utdanningsnivået blant sysselsatte etter arbeidssted i Nordland i årene 2015-2019 (SSB)

Figur 21 Endring i utdanningsnivået blant sysselsatte etter arbeidssted i Nordland i årene 2015 - 2019

Figur 22 viser andel sysselsatte med høyere utdanning innenfor ulike fagfelt i Salten sammenlignet med Nordland og hele landet.

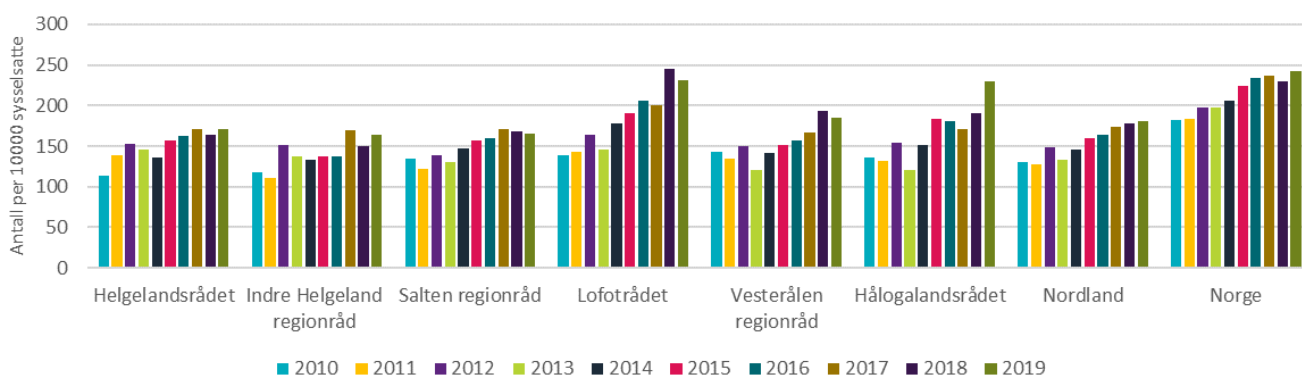
Figur 22 Andel sysselsatte fordelt på fagfelt med høyere utdanning (etter arbeidssted) i 2019 (SSB)

Figuren viser andel sysselsatte med høyere utdanning innenfor ulike fagfelt i regionene i Nordland sammenlignet fylket samlet og hele landet.

2.2.3. Nyetableringer

Nordland hadde 2 113 nyetableringer i 2019, som per 10 000 sysselsatte utgjør 181 nyetableringer. Figur 23 viser antall nyetableringer per 10 000 sysselsatte innenfor de ulike regionene i Nordland, og for Nordland totalt og Norge.

Antall nyetableringer per 10 000 sysselsatte

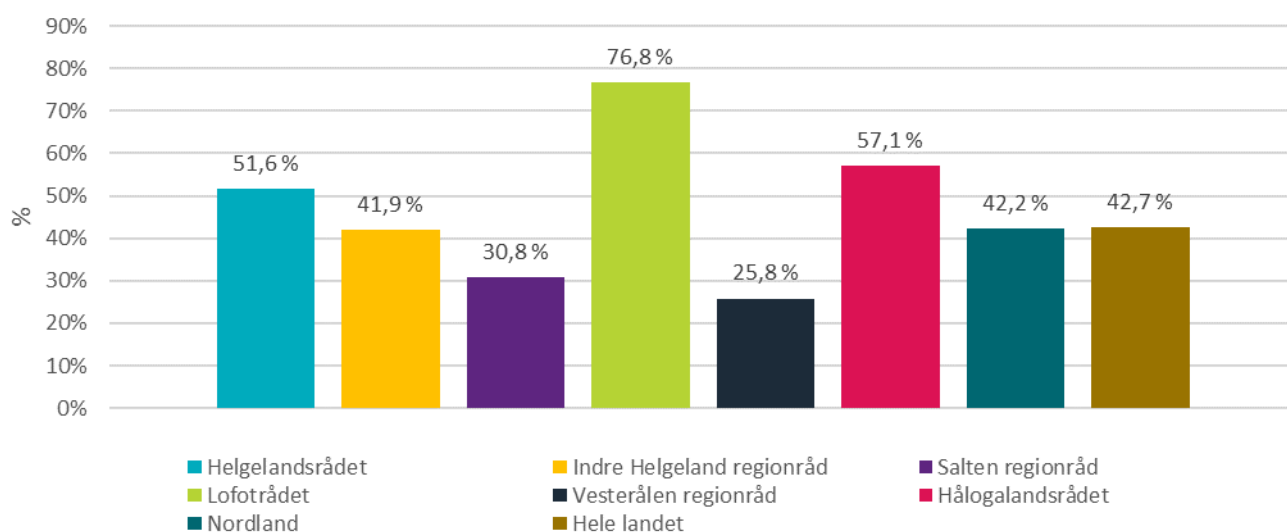
Figur 23 Antall nyetableringer per 10 000 sysselsatte

Det totale antall nyetableringer i 2019:

- Helgelandsrådet 332
- Indre Helgeland Regionråd 281
- Salten Regionråd 705
- Lofotrådet 274
- Vesterålen regionråd 273
- Hålogalandsrådet 248
- Totalt for Nordland 2113

I figur 24 gis en oversikt over prosentvis utvikling i antall nyetableringer i perioden 2010 til 2019. Salten hadde en vekst på 30,8 prosent i antall nyetableringer, som er litt lavere enn for Nordland og Norge, som hadde en vekst på henholdsvis 42,2 prosent og 42,7 prosent i samme periode. Salten og Vesterålen er de regionene som har lavest prosentvis vekst i antall nyetableringer i Nordland.

Prosentvis utvikling i antall nyetableringer i perioden 2010 til 2019 (SSB)

Figur 24 Utvikling i antall nyetableringer i perioden 2010 til 2019 (SSB)

2.3. Regionmesterskapet – Indeks Nordland

Tabellen under er regionalisert etter inndelingen av interkommunale politiske råd/regionråd etter 1.januar 2020.

Region	2015*	2016*	2017*	2018	2019
Vesterålen Regionråd	6	6	5	6	6
Lofotrådet	2	3	2	2	1
Hålogalandsrådet	4	4	6	5	4
Salten Regionråd	1	2	2	1	1
Indre Helgeland Regionråd	4	5	4	4	4
Helgelandsrådet	2	1	1	2	3

Tabell 3 Rangering samlet for alle indikatorene (Indeks Nordland)

Rangering samlet for indikatorene vekst i omsetning siste 2 år, driftsmargin siste 2 år, verdiskaping siste 2 år, befolkningsvekst siste 5 år og vekst unge voksne siste 2 år.

*For årene 2015, 2016 og 2017 er ikke indikatoren for sysselsetting tatt med i denne oversikten. Bakgrunnen er at SSBs statistikker bygger på ny datakilde fra og med 2015. Tall før dette tidspunktet er dermed ikke direkte sammenlignbare. For sysselsetting ser man på utvikling de 3 siste årene.

Salten Regionråd	2015	2016	2017	2018	2019
Vekst i omsetning siste 2 år	1	3	4	6	4
Driftsmargin siste 2 år	2	5	5	5	5
Verdiskaping siste 2 år	2	2	2	2	2
Befolkningsvekst siste 5 år	1	1	2	2	1
Vekst unge voksne siste 2 år	4	3	2	1	1
Vekst i sysselsetting siste 3 år				1	3

Tabell 4 Rangering indikatorer Salten Regionråd

2.4. Utdanning

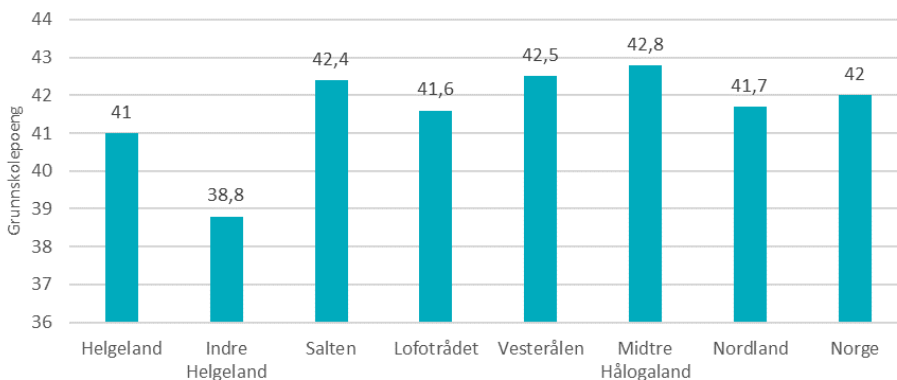

Figur 25 Bærekraftsmål relatert til utdanning

2.4.1. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng viser elevenes skoleresultat i ungdomsskolen.

Grunnskolepoeng 10 klasse 2018-19 = Vg1 2019-20

Figur 26 Grunnskolepoeng per region for elever i 10 klasse 2018–2019 (Kilde: Utdanningsdirektoratet/Skoleporten)

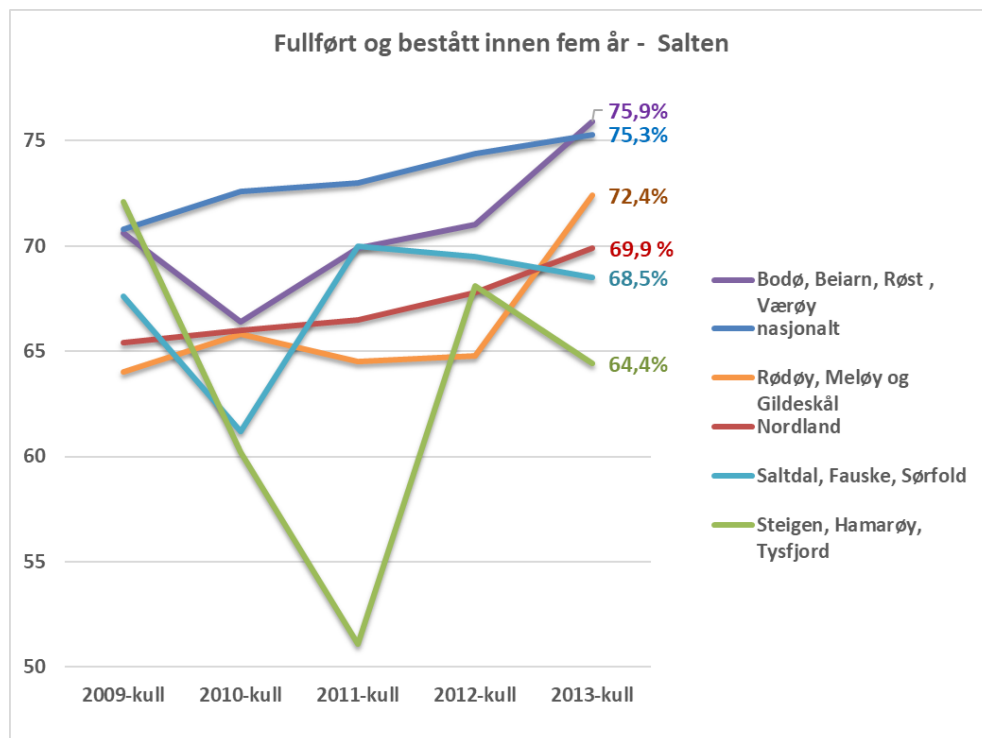
Tre regioner har grunnskolepoeng over nasjonalt snitt: Salten, Vesterålen og Nordland. Sistnevnte består stort sett av Nordland-elever og er den minste av regionene med under 200 i utvalget.

Kommune	Grunnskolepoeng 10 klasse 2018-19 = Vg1 2019-20	Antall elever 10 klasse
Beiarn	38,0	7
Bodø	43,4	584
Fauske	40,8	113
Gildeskål	35,9	18
Hamarøy	42,7	20
Meløy	39,3	78
Rødøy	45,3	15
Saltdal	43,9	49
Steigen	39,6	27
Sørfold	40,4	25
Salten	42,4	936
Nordland	41,7	
Norge	42,0	

Tabell 5 Grunnskolepoeng per kommune for elever i 10 klasse 2018-2019 (Kilde: Utdanningsdepartementet/Skoleporten)

2.4.2. Fullført videregående opplæring i regionen

SSB publiserer gjennomføringstall for kommunegrupper. Disse varierer en del i størrelse, slik at noen av de mindre folkerike områdene har en del tilfeldige svingninger fra år til år. Hovedinntrykket er imidlertid at gjennomføringsandelen går opp i de fleste kommunegruppene sett over flere år.

Figur 27 Fullført og bestått videregående opplæring innen fem år, utvikling og sammenlikning (SSB)

Litt over halvparten av fylkets kommuner hadde pr. november 2019 oppfylt ambisjonen til KS om å ta inn minst én lærling per 500 innbyggere. Salten har 1 lærling pr. 440 innbyggere. Fordelingen pr. kommune fremgår av tabell 6:

Lærekontrakter	Kontrakter per nov 2019	Folketal 1. kvartal 2019	Måltall: minst 1 per 500
Beiarn	5	1 031	1 per 206
Bodø	97	52 074	1 per 537
Fauske	14	9 747	1 per 696
Gildeskål	8	1 962	1 per 245
Hamarøy	5	1 738	1 per 348
Meløy	37	6 335	1 per 171
Rødøy	3	1 227	1 per 409
Saltdal	10	4 637	1 per 464
Steigen	5	2 579	1 per 516
Sørfold	5	1 957	1 per 391
Salten	189	83 287	1 per 440

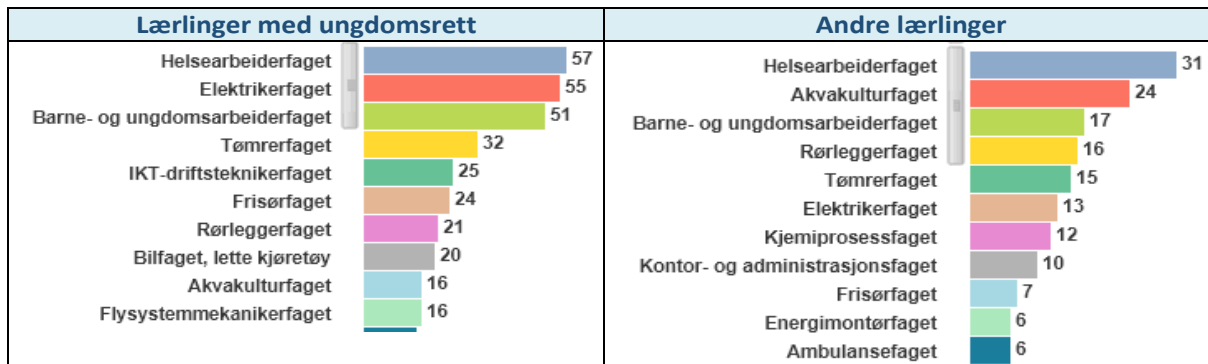
Tabell 6 Antall kommunale lærlinger per kommune i Salten tall fra november 2019 (Kilde: Vigo)

Tabell 7 viser totalt antall lærlinger i regionene: private, kommunale og statlige. De fleste lærlinger finnes i privat næringsliv.

Løpende lærekontrakter	Ungdomsrett	Andre	Totalt
Helgeland	247	174	421
Indre Helgeland	257	133	390
Salten	584	242	826
Lofoten	180	85	265
Vesterålen	220	89	309
Ofoten	133	57	190
Nordland	1 621	780	2 401

Tabell 7 Løpende lærekontrakter per region per 11 mai 2020 (Kilde: Vigo)

Fordelingen av lærekontrakter sier noe om hvilken kompetanser kommuner og næringsliv etterspør. I Salten er fordelingen som følger:

Figur 28 Løpende lærekontrakter i Salten Regionråd, fag med flest lærlinger (Kilde: Vigo, juni 2020)

2.4.3. Tilbudsstruktur i regionen

	Meløy	Bodin	Bodø	Fauske	Saitdal	Knut Hamsun
Studieforberedende						
Idrettsfag Vg1, Vg2 og Vg3		x		x		x **
Kunst, design og arkitektur Vg1, Vg2 og Vg3		x				
Medier og kommunikasjon Vg1, Vg2 og Vg3		x				
Musikk, dans og drama Vg1, Vg2 og Vg3 - dans			x			
Musikk, dans og drama Vg1, Vg2 og Vg3 - musikk			x			
Studiespesialisering Vg1, Vg2 og Vg3	x	x	x	x	x	x ***
Påbygging generell studiekompetanse Vg3 og Vg4	x *	x	x		x	
Yrkesfag						
Bygg- og anleggsteknikk Vg1			x	x		
Anleggsteknikk (LL) Vg2				x		
Byggteknikk Vg2			x	x		x *
Klima-, energi- og miljøteknikk Vg2			x			
Overflateteknikk Vg2			x			
Design og håndverk Vg1 - utgående						
Interiør og utstillingsdesign Vg2		x				
Interiør Vg3		x *				
Frisør Vg2			x			
Frisør, interiør, blomster og eksponering Vg1 - ny		x				
Elektrofag Vg1	x *	x	x		x	
Automatisering Vg2		x			x	
Data og elektronikk Vg2		x				
EI-energi Vg2	x		x		x	
Flyfag (LL) Vg2			x			
Automatiseringsfaget Vg3		x			x *	
Avionikerfaget (LL) Vg3			x			
Flytekniske fag (LL) Vg3			x			
Helse- og oppvekstfag Vg1	x		x	x		x
Helsearbeiderfag med generell studiekompetanse Vg1, Vg2 og Vg3			x			
Barne- og ungdomsarbeiderfag Vg2	x *		x	x		
Helsearbeiderfaget Vg2	x *		x	x		x *
Helseservicefaget Vg2			x			
Helsesekretær Vg3			x			
Apotekteknikk Vg3			x			
Tannhelsesekretær Vg3			x			
Naturbruk Vg1	x					
Akvakultur Vg2	x					
Fiske og fangst Vg2	x					
Service og samferdsel - utgående						
IKT-servicefag Vg2		x		x		
Reiseliv Vg2			x			
Salg, service og sikkerhet Vg2			x			
Transport og logistikk Vg2		x				
Informasjonsteknologi og medieproduksjon Vg1 - ny		x				
Teknikk og industriell produksjon Vg1	x	x	x	x	x	
Arbeidsmaskiner Vg2				x		
Anleggsmaskinmekaniker (LL)				x		
Kjøretøy Vg2			x			
Maritime fag Vg2		x				
Industriteknologi Vg2	x		x		x *	

Tabell 8 Vedtatt tilbudsstruktur 2020–2021 (Kilde: Ft-sak 210-2019 Endringer i tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Nordland for skoleåret 2020–2021)

Videregående opplæring for voksne ivaretas i stor grad av tilbud gjennom Nettskolen i Nordland – se <https://nettskolen.nfk.no> for fagoversikt og nærmere informasjon om tilbudene. Nettskolen har kontinuerlig inntak til de fleste tilbudene, noe som betyr at voksne kan starte når de vil og avslutte til en av eksamensperiodene vår eller høst. Tabell 9 viser deltakerantall inneværende skoleår.

Lokasjon	Studieforberedende/ fellesfag	Yrkesfag	Privatist	Sum
Meløy	9	7	1	17
Bodø	47	75	10	132
Fauske	30	28	3	61
Knut Hamsun, Oppeid	2	3	0	5
Knut Hamsun, Steigen	4	4	1	9
Sum	92	117	15	224

Tabell 9 Deltakere i voksenopplæring Nettskolen i Nordland

Når det gjelder fagskoletilbudet i regionen, er det som følger:

Tilbud	Studie(-samlings)sted	Ant. stud.p.	Periode
Dekksoffiser	Bodø	120	2018-20
Maskinoffiser	Bodø	120	2018-20
Psykisk helsearbeid og rusarbeid	Fauske	60	2019-21
Kreftomsorg og lindrende pleie	Bodø	60	2019-21
Helse, aldring og aktiv omsorg	Bodø	60	2019-21
Dekksoffiser	Bodø	120	2019-21
Maskinoffiser	Bodø	120	2019-21
Dekksoffiser	Bodø	120	2020-22
Maskinoffiser	Bodø	120	2020-22

Tabell 10 Fagskoletilbud Salten Regionråd

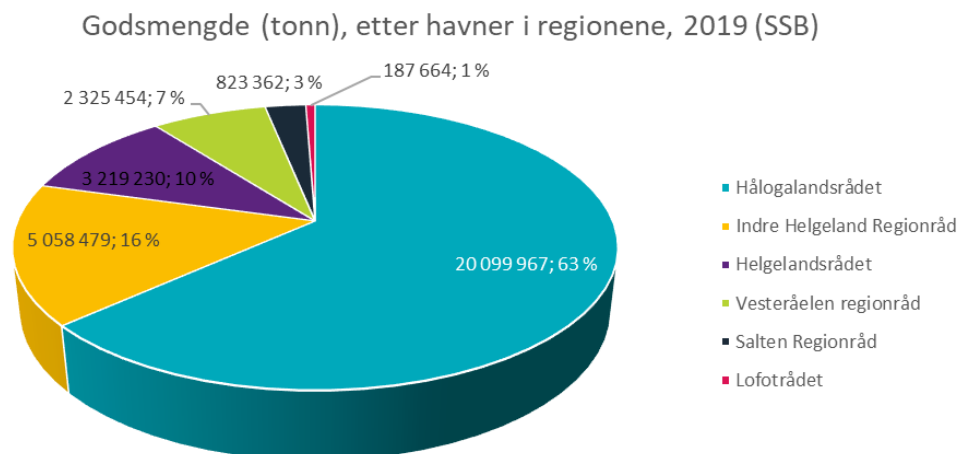
2.5. Samferdsel

Figur 29 Bærekraftsmål relatert til samferdsel

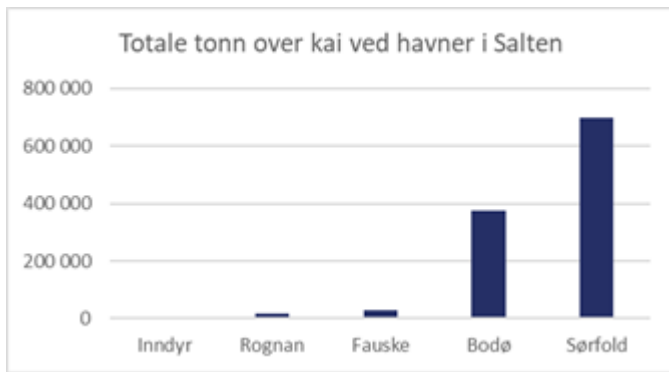
2.5.1. Havner og kaianlegg

Det blir transportert store mengder gods fra havnene i Nordland. I 2019 ble det registrert en total godsmengde på 31,7 millioner tonn. De største volumene går over et fåtall større havner. Klart størst andel går over Narvik Havn, som målt i tonn er den største havnen i Nordland.

Figur 30 Godsmengde (tonn) i regionene i Nordland 2019 (SSB)

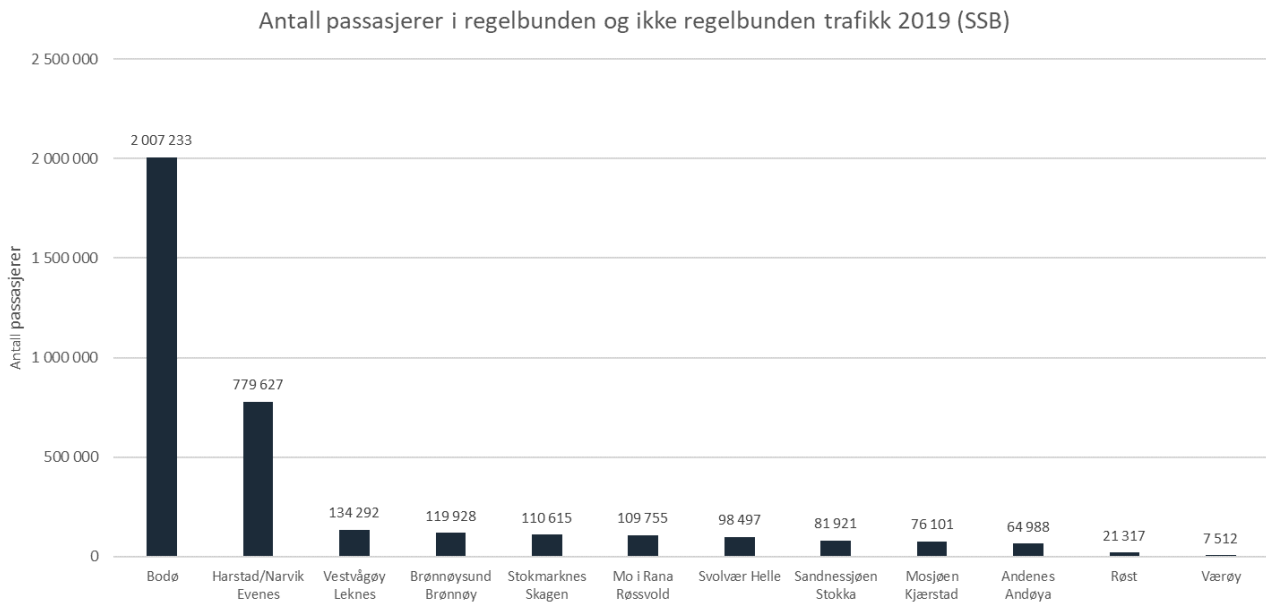
Figur 31 viser de største havnene i Salten. Sørfold har stor industriell aktivitet der Elkem er den dominerende aktør. Store mengder dolomitt skipes ut fra Hamarfall og kommunen har anløp av containerskip. Tallgrunnlaget for Sørfold er estimert med tallgrunnlag i 2015. Diagrammet står seg rimelig greit siden det er grovt inndelt, og at det ikke har skjedd større endringer i næringsstrukturen siden 2015.

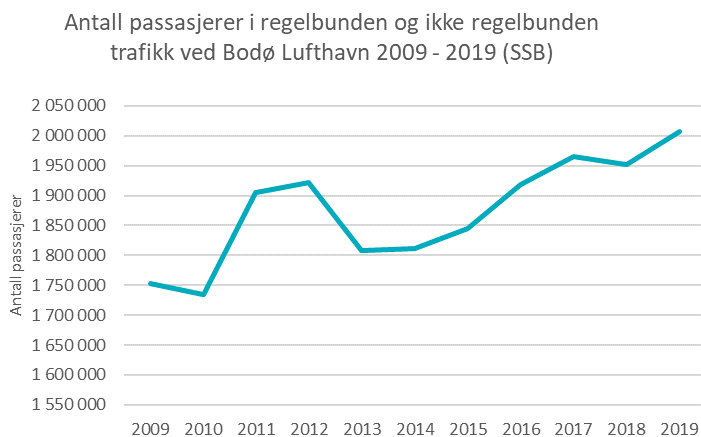
Figur 31 Totale tonn over kai i Salten Regionråd

2.5.2. Flypassasjerer

Totale passasjerer i Nordland 2019 var i overkant av 3,6 millioner.

Figur 32 Totalt passasjerer ved avgang og ankomst, innenlandske og utenlandske flygninger, regelbunden og ikke regelbunden trafikk 2019 (SSB)

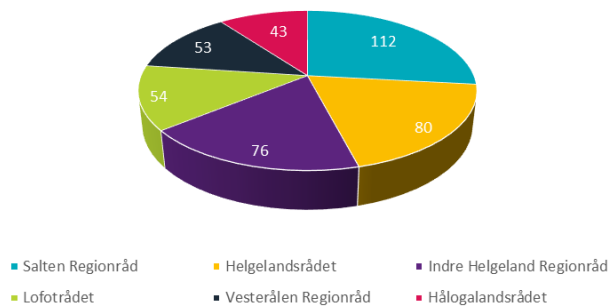

Figur 33 Endring 2009 – 2019 passasjerer ved avgang og ankomst, innenlandske og utenlandske flygninger, regelbunden og ikke regelbunden trafikk 2019 (SSB)

2.5.3. Trafikkulykker

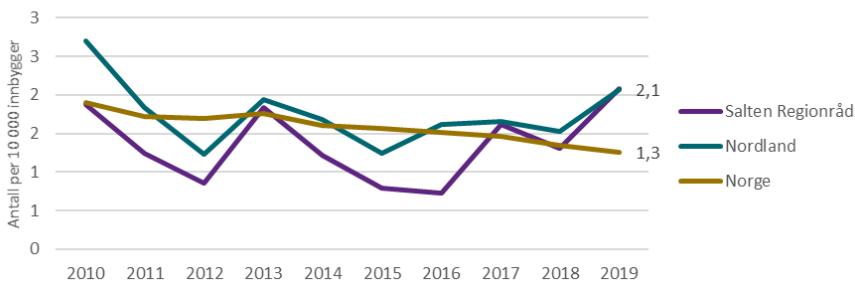
I årene 2010-2019 var det 417 personer som ble hardt skadd eller drept i trafikkulykker i Nordland. Figur 34 viser antall per region.

Antall drepte og hardt skadde i trafikken i Nordland 2010 - 2019 (SSB)

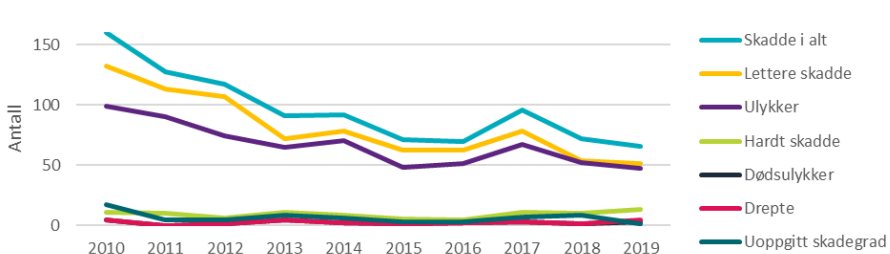
Figur 34 Antall drepte og hardt skadde i trafikken i Nordland i perioden 2010 – 2019 (SSB)

Hardt skadde og drepte i trafikkulykker per 10 000 innbygger

Figur 35 Drepte og hardt skadde i trafikkulykker per 10 000 innbygger (SSB)

Antall personer skadd eller drept i veitrafikkulykker i Salten (SSB)

Figur 36 Antall skadde personer i veitrafikkulykker – Salten Regionråd (SSB)

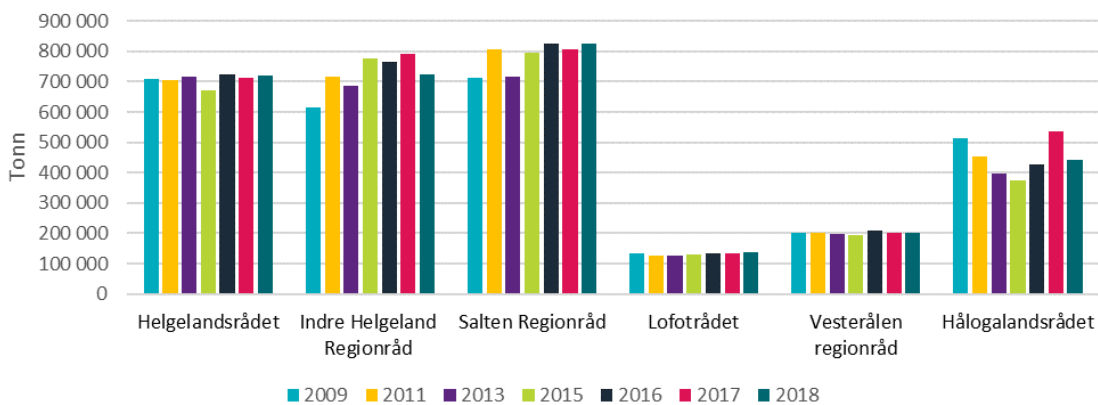
2.6. Klima, miljø og planlegging

Figur 37 Bærekraftsmål relatert til klima, miljø og planlegging

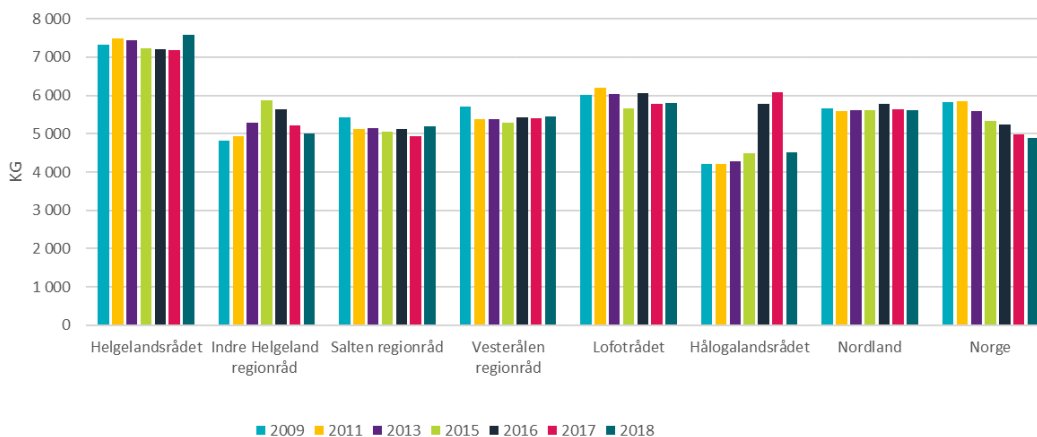
2.6.1. Klimautslipp

Utslipp per region i Nordland - tonn CO2 ekvivalenter (Miljødirektoratet/KPB)

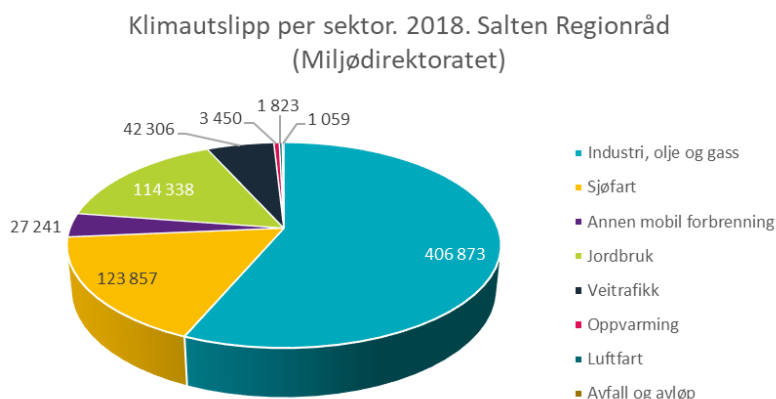
Figur 38 Utslipp per region i Nordland – KG CO2 ekvivalenter per innbygger (Miljødirektoratet/KPB)

Utslipp per region i Nordland - KG CO2 ekvivalenter per innbygger uten industri/olje/gass (Miljødirektoratet/KPB)

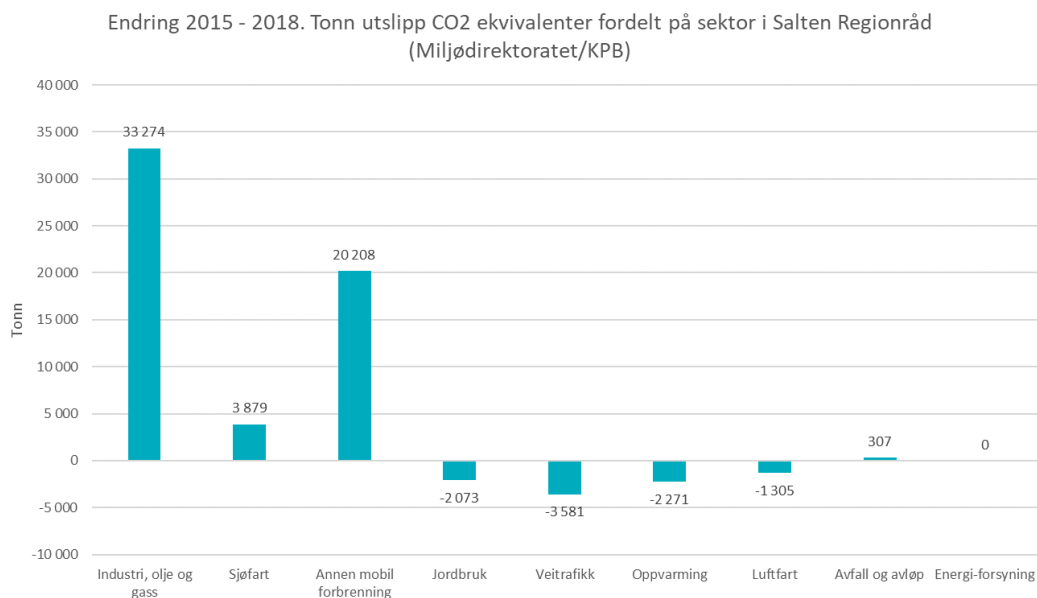

Figur 39 Utslipp av klimagasser KG CO2 ekvivalenter per innbygger uten industri/olje/Gass (Miljødirektoratet/KPB)

Figuren viser KG utslipp per innbygger i regionene sammenlignet med Nordland og Norge

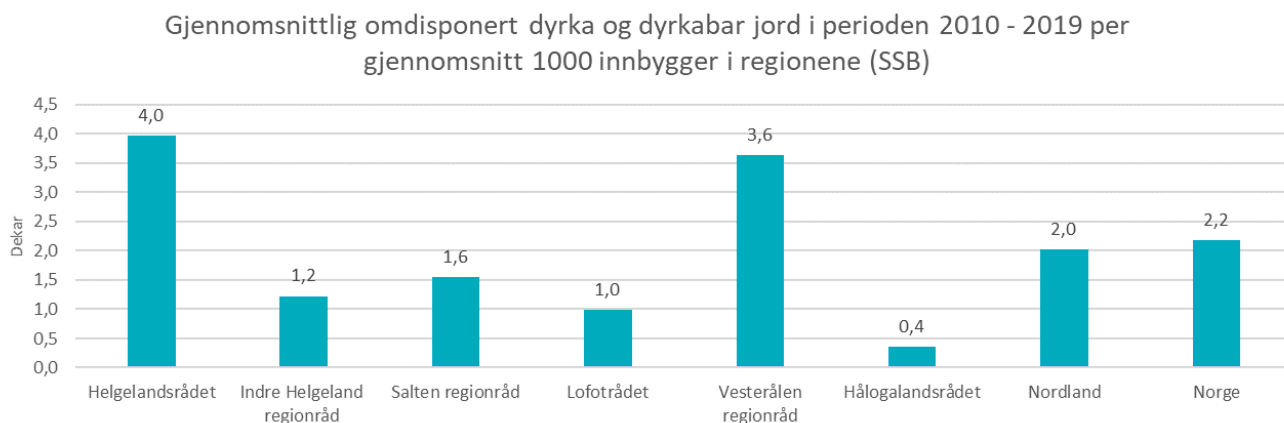

Figur 40 Klimautslipp per sektor. 2018. Salten Regionråd. (Miljødirektoratet)

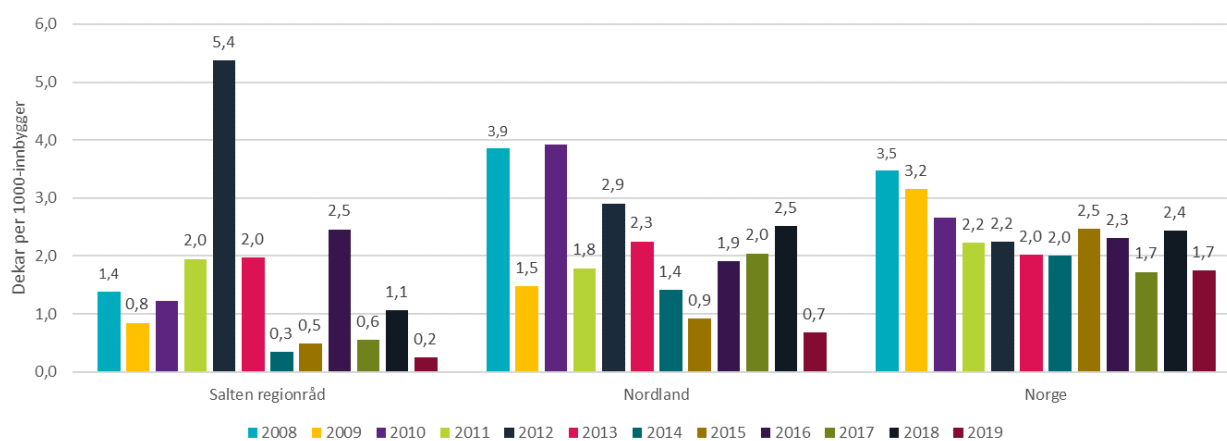
Figur 41 Endring 2015 - 2018. Tonn utslipp CO2 ekvivalenter fordelt på sektor i Salten Regionråd Miljødirektoratet/KPB)

2.6.2. Omdisponering av areal

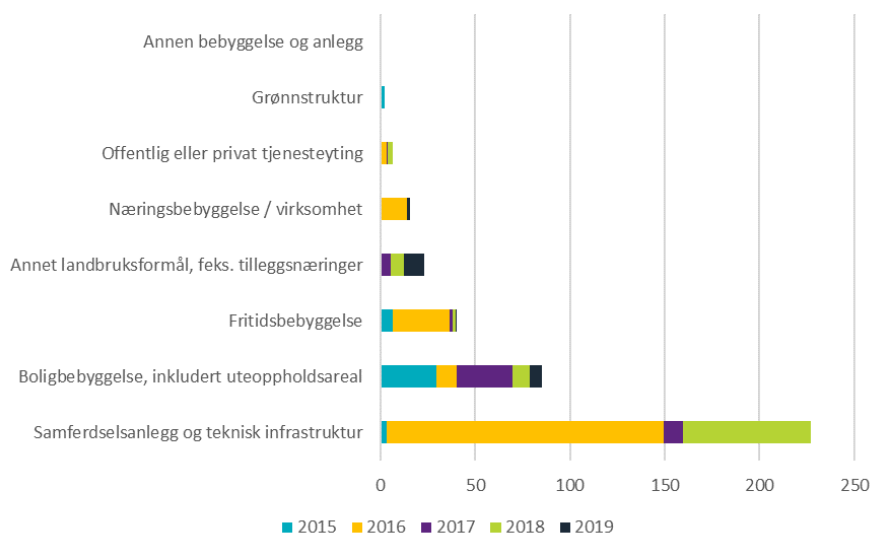
Figur 42 Gjennomsnittlig omdisponert dyrka og dyrkabar jord i perioden 2010-2019 per 1000 innbygger i Nordland (SSB)

Omdisponering av dyrka jord og dyrkbar jord. Dekar per 1000-innbygger (SSB)

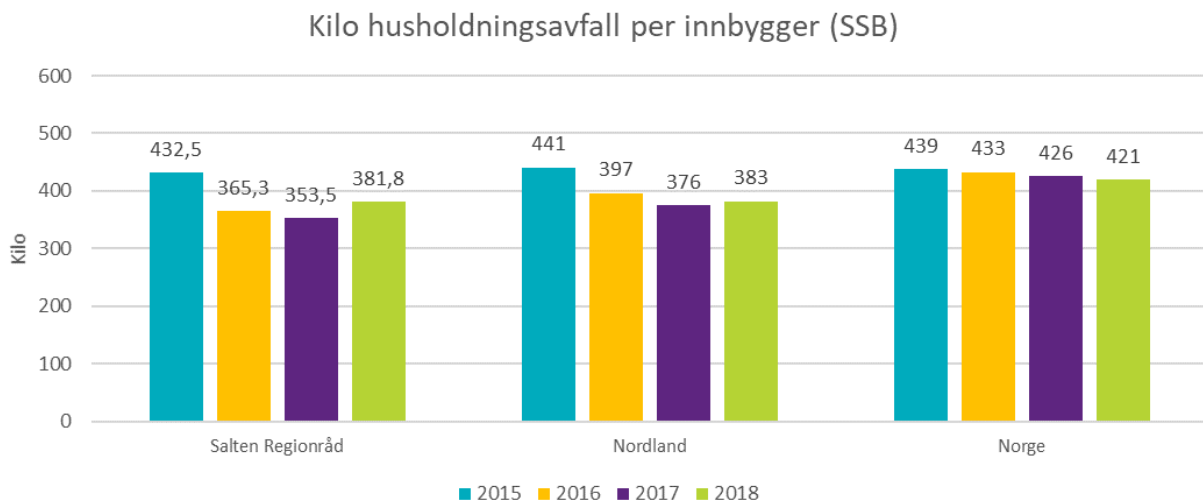
Figur 43 Omdisponering av dyrka- og dyrkbar jord. Dekar per 1000-innbygger

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord 2015- 2019. Dekar. (SSB)

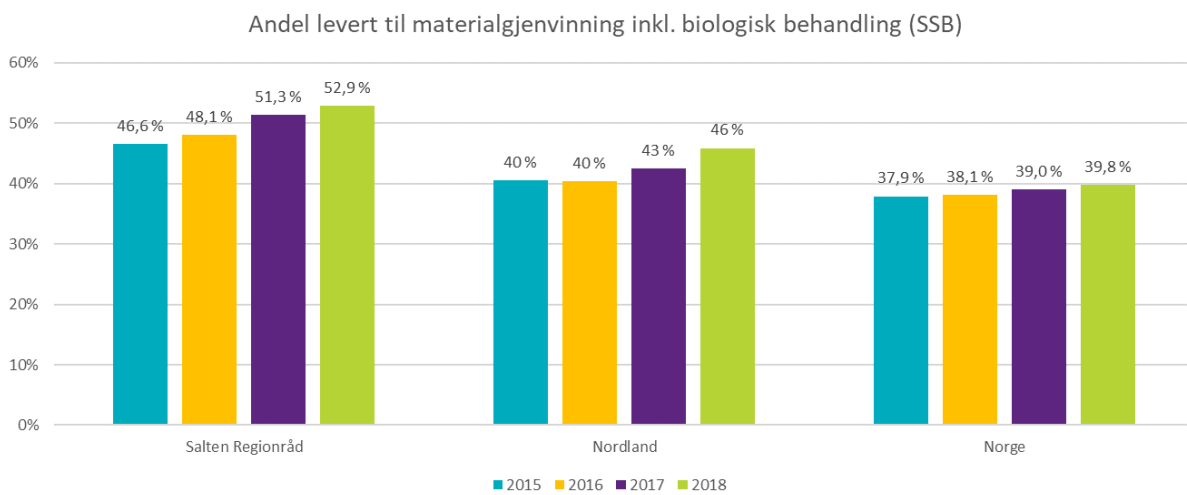

Figur 44 Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord i Salten Regionråd 2015-2019 (SSB)

2.6.3. Husholdningsavfall

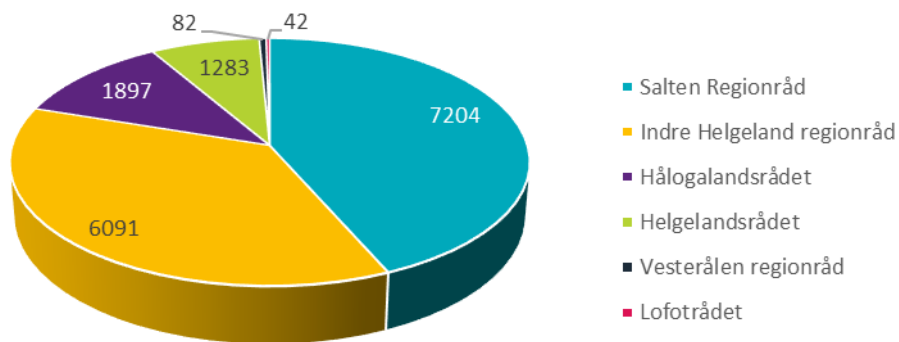
Figur 45 Kilo husholdningsavfall per innbygger (SSB)

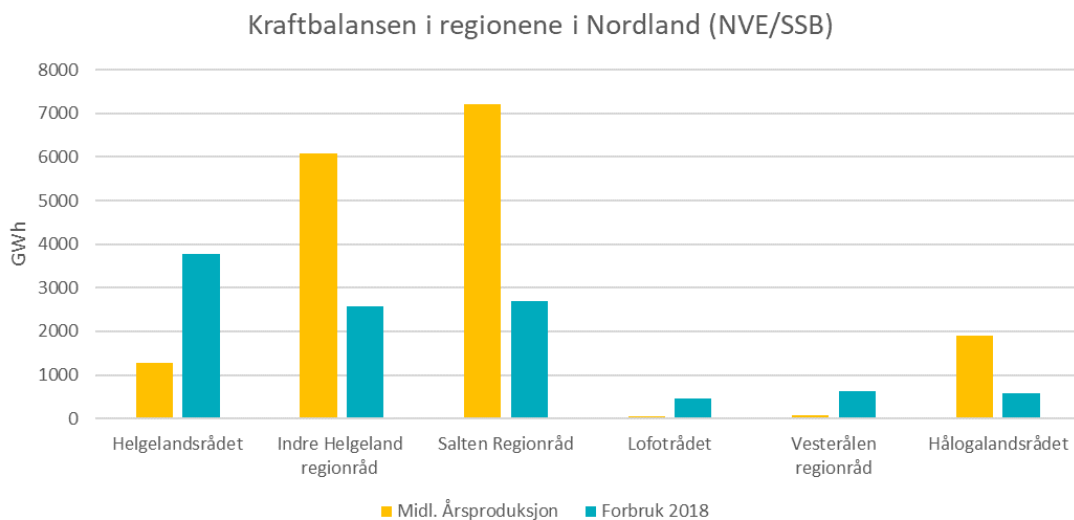
Figur 46 Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (SSB)

2.6.4. Energi

Midl. årsproduksjon elektrisk kraft Nordland. GWh
(NVE)

Figur 47 Midl. årsproduksjon elektrisk kraft Nordland. GWh (NVE)

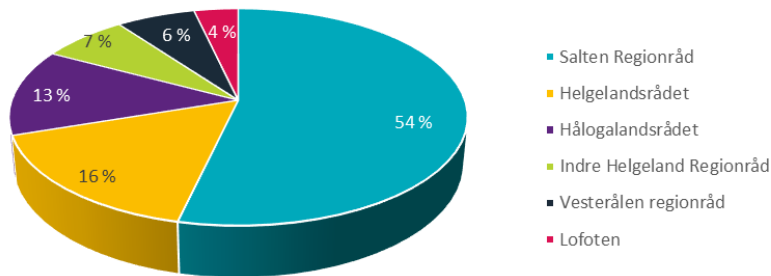
Figur 48 Kraftbalansen i Nordland (NVE/SSB)

Figuren viser forskjellen mellom produksjon og forbruk av elektrisitet i Nordland

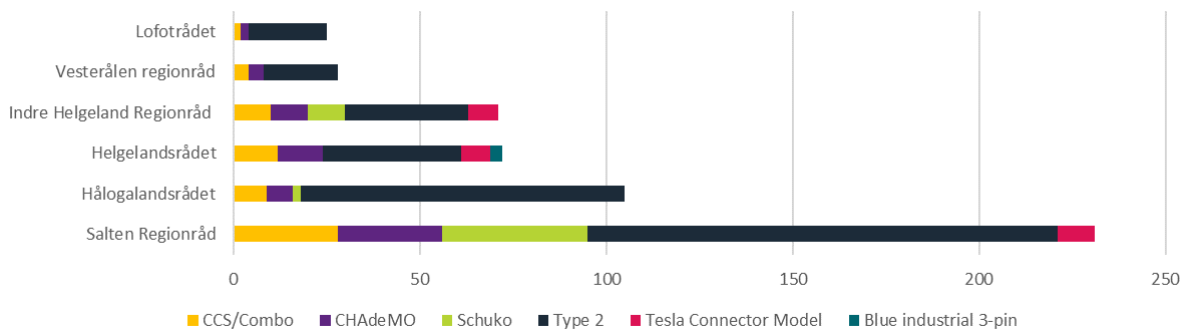
2.6.5. EL-biler og ladestasjoner

Andel elbiler i regionene i Nordland, 2019 (SSB)

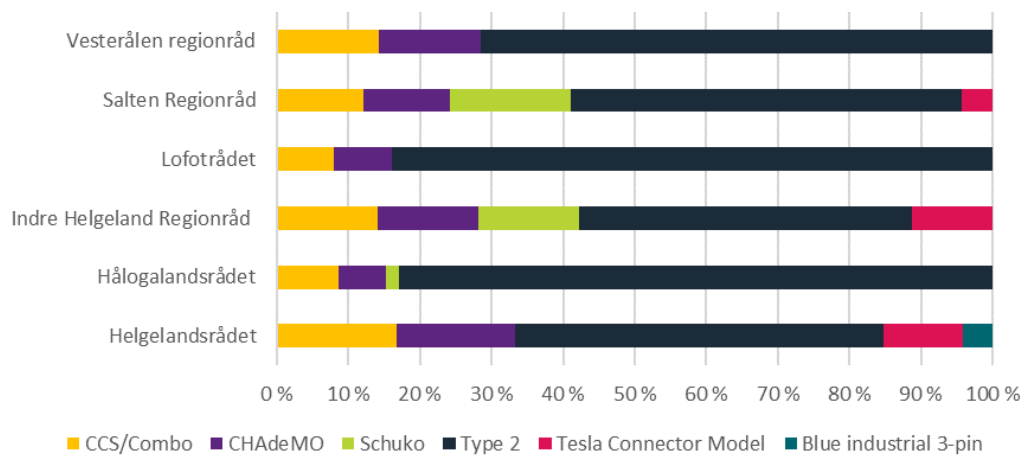
Figur 49 Andel elbiler i regionene i Nordland 2019 (SSB)

Offentlig tilgjengelige ladepunkter i Nordland, 2020 (nobil)

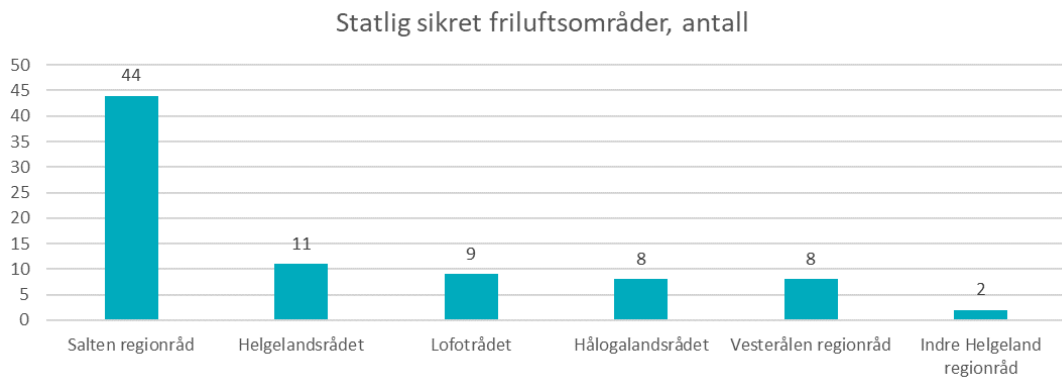
Figur 50 Offentlig tilgjengelige ladepunkter i Nordland 2020 (nobil)

Offentlig tilgjengelig ladepunkter i Nordland, 2019. Andel av ladepunktene (nobil)

Figur 51 Andel ladepunkter elbil i regionene i Nordland

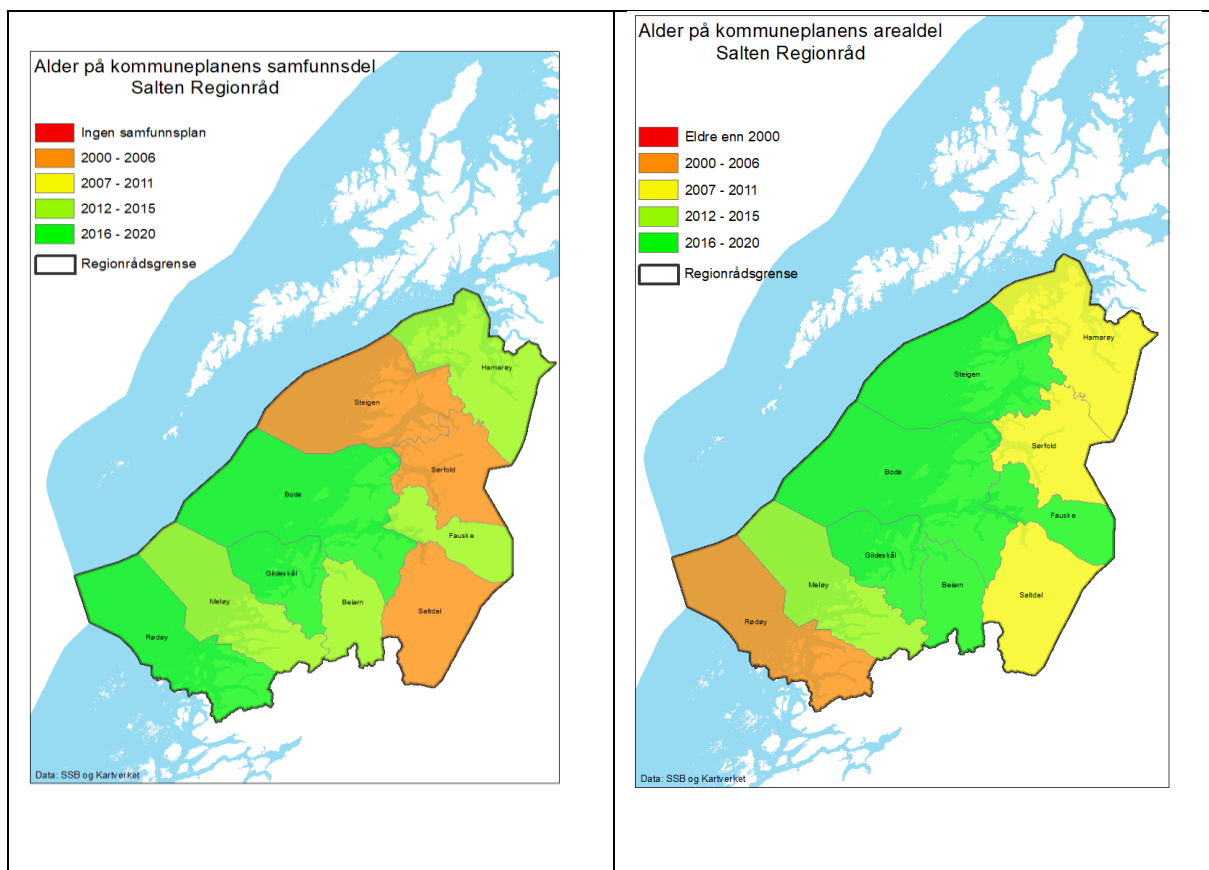
2.6.6. Statlig sikret friluftsområder

Figur 52 Statlig sikret friluftsområder

2.6.7. Planstatus

Bodø er med i klimanettverk Nord-Norge, sammen med de større byene i nord. De øvrige Salten-kommunene har et eget plan- og klimanettverk.

Figur 53 viser planstatus i kommunene på samfunnsdel og arealdel.

2.7. Tannhelse

Tannhelsen (målt ved indikatorårskull) i Salten er litt dårligere enn gjennomsnittet for Nordland. Tannhelsen i Nordland er litt bedre enn gjennomsnittet for landet. Tallene i tabellen viser andel uten hull.

Tannhelseresultater hos indikatorkull			
Kommune	5 år	12 år	18 år
Beiarn	75,0 %	71,4 %	10,0 %
Bodø	86,0 %	64,4 %	29,2 %
Fauske	88,8 %	70,6 %	22,4 %
Gildeskål	69,6 %	61,1 %	10,0 %
Hamarøy	76,9 %	88,2 %	28,0 %
Meløy	78,1 %	63,6 %	23,5 %
Rødøy	80,0 %	68,4 %	36,4 %
Saltdal	81,6 %	55,3 %	29,3 %
Steigen	72,2 %	62,9 %	27,3 %
Sørfold	84,6 %	63,6 %	28,6 %
Salten	83,0 %	64,1 %	26,3 %
Nordland	84,5 %	64,7 %	27,9 %

Tabell 11 Tannhelseindikatorer for indikatorkull

Nordland fylkeskommune er i prosess med alle kommuner i regionen for å inngå avtaler om å tilrettelegge for samarbeid og samhandling til beste for brukerne som mottar hjelp etter tannhelsetjenesteloven.

---

3. DEL 2 - KORT BESKRIVELSE AV REGIONEN

3.1. Nærings- og kompetansemiljø

Salten med fylkeshovedstaden Bodø har det mest komplette nærings- og kompetansemiljøet i Nordland. Bodø utgjør sammen med Fauske knutepunkter på nasjonale transportlinjer for båt, jernbane, vei og lufttrafikk. Salten har store kraft- og mineralressurser, og er stor oppdrettsregion.

Bygg og anlegg sysselsetter flest i privat sektor med i overkant av 16 % av de sysselsatte. Salten har også en stor andel sysselsatt i detaljhandelen med i overkant av 8 % av de sysselsatte.

Bodø og Meløy er de viktigste fiskerikommunene i regionen. Bodø har en del ferdigmatproduksjon knyttet til fiskerivirksomhet. Videre er opprettnæringen stor i Salten, med 40 % av de som er sysselsatt i denne næringen i Nordland. Salten har en komplett verdikjede innenfor havbruk fra produksjon av rogn til markedsføring og salg av sjømat med mange sterke aktører spredt i hele regionen. Selv om næringen har stor økonomisk betydning for både regionen og Nordland utgjør næringen kun i overkant av 1 % av totalt sysselsatte i Salten.

Større industribedrifter i Salten er Rapp Bomek i Bodø, The Quarts Corp på Drag, Nexans på Rognan, Glomfjord industripark og Elkem Salten i Sørfold.

Salten har flest hotellbedrifter og er størst i Nordland på forretningstrafikk i form av yrkesreisende og kurs- og konferansegjester. Overnatting og servering sysselsetter 3,6 % i Salten. I tillegg sysselsetter reiselivet mange innen transport og personlig tjenesteyting.

Salten har en stor offentlig sektor med i underkant av 40 % av de sysselsatte i Salten. Andelen sysselsatte innen kommunal er lavest i fylket, mens den statlige sektoren sysselsetter i overkant av 48 % av alle statlige ansatte i Nordland.

Store statlige virksomheter er Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset, Valnesfjord helsesportsenter, Luftfartstilsynet og Kontrollsentral Nord, Forsvarets operative hovedkvarter og kampflybase, Hovedredningsentralen i Nord-Norge, Fylkesmannen i Nordland, Fiskeridirektoratet, NRK, Skatt Nord, Bodø, NAV Nordland, Husbanken, Økonomi og fellestjenester, Statens Vegvesen, og Nasjonalt luftfartsmuseum.

Nord Universitet har tre profilområder: Blå og grønn vekst, innovasjon og entreprenørskap og helse, velferd og oppvekst. Nordområdesenteret er et av sentrene ved NU med formål om kunnskapsproduksjon og å øke bevissthet og engasjement om nordområdene. UiT tilbyr studier til dataingeniør i Bodø. Nordlandsforskning er et nasjonalt samfunnsfaglig institutt med 40 medarbeidere som bidrar til kunnskapsutvikling for samfunnsliv og næringsutvikling. Nibio er til stede med Avdeling for algeproduksjon. Hovedkontoret for Helse Nord er sammen med Nordlandssykehuset og helsesportsenteret et sterkt helsefaglig miljø. Regionen har sterke kunnskapsmiljø utenfor Bodø som likestillingssenteret KUN i Steigen, Årran lulesamiske senter på Drag og Kigok i Gildeskål som arbeider med utvikling og opplæring med fokus på oppdrettsnæringen og er leder for Algenettverk Nord.

Kunnskapsparken Bodø med 19 ansatte bidrar til økt verdiskaping i Nord-Norge og økt kunnskap om de viktigste næringene i landsdelen og er prosjektleder for NCE Aquaculture. Andre sterke kompetansemiljø i Bodø Widerøes Flyveselskap, First Scandinavia og Private Barnehagers Landsforbund. Bodø har også et sterke IT-miljø med mange større aktører, herunder DIPS, Norges ledende leverandør av e-helse.

3.2. Utdanning

Det er en klar og entydig sammenheng mellom elevers skoleresultat i ungdomsskolen og sannsynlighet for å gjennomføre videregående opplæring. Svake faglige prestasjoner i grunnskolen den viktigste enkeltforklaringa på manglende gjennomføring og frafall. Salten har sammen med Vesterålen fylkets beste skår, tiendeklassingene i Salten som gikk ut våren 2019 fikk i snitt 42,4 grunnskolepoeng. Dette er også bedre enn landssnittet. Det er stort sett regionens største skolekommune, Bodø, som har hatt stabilt gode skår og som trekker gjennomsnittet opp. Også Rødøy har gode resultat. Gildeskål har ujevne resultat, noe som er normalt for kommuner med lavt elevtall.

Det er mye å tjene på å løfte kommuner med svake resultat, det vil føre til at flere ungdommer klarer å fullføre det planlagte videregående opplæringsløpet, enten det er yrkesfag eller et studieforbereidende løp. Gjennomføring i videregående er viktig for å skaffe kommuner og regioner kvalifisert etterspurt arbeidskraft. Ikke minst er det av avgjørende betydning for hver enkelt ungdom som har mye bedre forutsetninger for å skaffe seg varig tilknytning til arbeidslivet og dermed bedre økonomi og levestandard.

Fullført og bestått videregående opplæring måles fem år etter at et ungdomskull starter i videregående. Gjennomføring defineres som å fullføre og bestå alle trinn i videregående opplæringsløp. I Salten har Bodøregionen best resultat for 2013-kullet; 75,9 prosent av de som startet videregående i 2013 fullførte og bestod i løpet av fem år. Dette er litt bedre enn landssnittet. Også kommunene på kysten sør for Bodø har hatt god utvikling. Indre Salten har noe variabel gjennomføringsandel. Nord-Salten har dessverre ikke hatt samme positive utvikling.

En av de viktigste årsakene til frafall i videregående opplæring er at ikke alle yrkesfagelever får lærekontrakt etter at de har fullført skoledelen av utdanninga si med Vg2 i skolen. Kommunene er her viktige arbeidsgivere med særskilt stort behov for fagarbeidere til helsesektoren og for barne- og ungdomsarbeidere til barnehager, grunnskolen og SFO. Men kommuner kan ta inn mange andre typer lærlinger, også, slik som institusjonskokk, IKT-servicefag, bygg-drifere, anleggsgartnere, feiere, kontor og administrasjon med flere. For å øke antall læreplasser i Nordland ble Samfunnskontrakt – Nordland for flere læreplasser 2020–2023 underskrevet av seks parter. KS er en av partene som underskrev avtalen. KS i Nordland forpliktet seg særskilt til å være pådriver slik at alle kommuner i Nordland tar inn to lærlinger per 1000 innbyggere i tråd med KS landstingsvedtak. Flertallet av kommunene i Salten hadde per november 2019 nådd måltallet med minst en kommunal lærling per 500 innbyggere. Kommunene er store kvinnearbeidsplasser slik at det ikke er overaskende eller unaturlig at flertallet av de kommunale lærlingene er jenter og kvinner, det er flest lærlinger som tar helsearbeiderfag og barne- og ungdomsarbeiderfag. En ny ambisjon kunne være å tilby lærekontrakt til flere av kommunens gutter og at en kunne ta inn flere lærlinger i tekniske fag og byggfag og flere andre fag der kommunen ikke har hatt tradisjon for å ta inn lærlinger.

Salten er regionen med flest lærlinger, cirka en tredel av fylkets lærlinger får opplæring i en bedrift registrert i Salten. Så har nordfylket og sørfylket om lag en tredel hver. Bedrifter registrert i Bodø aleine har nesten 500 lærlinger i opplæring. Tømrerfaget, elektrikerfaget, helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget er blant de største lærefagene i alle regionene, også i Salten. Regionen skiller seg ut ved å ha mange lærlinger i KTF-fag, rørleggerfaget og flyfag. Vi ser at det er mange lærlinger i akvakulturfaget, både med ungdomsrett og uten. 24 lærlinger i akvakulturfaget uten ungdomsrett indikerer at dette er en bransje i vekst og som trenger påfyll av fagarbeidere. Salten skiller seg også ut fra en del andre regioner ved at det er få lærlinger i industrifag, derimot er det mange i kjøretøy og andre bilfag.

Det er hele seks fylkeskommunale videregående skoler i Salten: Meløy, Bodin, Bodø, Fauske, Saltdal og Knut Hamsun videregående skoler. I tillegg kommer friskolen NTG Bodø. Regionen har både fylkets største skole, Bodø med rundt 1 300 elever, og en av de minste, Knut Hamsun med 117 elever. Elevtallet har samla gått noe ned, mest merkbart har dette vært på Saltdal som har mista rundt 60 elever de siste årene. Dette har ført til at noen tilbud med svak søkning her blitt lagt ned. I en region som Salten er det naturlig at det har skjedd noe regionalisering av tilbud, særlig på Vg2-nivå. Det betyr at ikke alle skoler kan ha alle tilbud, men at skolene kan ha noe ulik tilbudsprofil. Til sammen tilbyr de seks skolene et bredt utvalg opplæringstilbud.

Den nasjonalt vedtatte strukturen i yrkesfag er i endring og nye utdanningsprogram blir innført på Vg1 fra og med skoleåret 2020–2021. Tilsvarende endringer vil komme på yrkesfag Vg2 skoleåret 2021–2022. Parallelt fases det inn nye læreplaner i alle fag, både i videregående og i grunnskolen. Også på fylkesnivå skjer det en viktig endring til å legge en plan for neste fireårsperiode. Dette vil gi skolene større forutsigbarhet. Tilbudsstrukturen for perioden 2021–2025 vil bli presentert tidlig høst 2020 og det legges opp til en åpen prosess der regionene vil være en særdeles viktig innspillaktør i høringsprosessen. Fireårsplanen skal vedtas av fylkestinget i desember.

Videregående opplæring for voksne ivaretas i stor grad av tilbud gjennom Nettskolen i Nordland. Nettskolen har kontinuerlig inntak til de fleste tilbudene, noe som betyr at voksne kan starte når de vil og avslutte til en av eksamensperiodene vår eller høst. Voksne følger andre bestemmelser i opplæringsloven, noe som gjør at utdanningen kan være mer fleksibel (tid, sted og progresjon) og tilpasset den voksnes behov. I tillegg søker den voksne på en sluttkompetanse, i motsetning til ungdom som starter bredt (Vg1) og deretter peiler seg inn på en sluttkompetanse.

Deltakerne fordeler seg jevnt innen fagporteføljen til Nettskolen i Nordland. Bodø videregående skole har et samlingsbasert tilbud innen Vg1 Teknologi og industriell produksjon (TIP), et tilbud spesielt tilpasset voksne deltakere. Tilbudet har inneværende år hatt 11 aktive deltakere, og tilbudet videreføres neste skoleår til en kombinasjon mellom Vg2 Industriteknologi og Vg2 Kjøretøy. Bodø videregående skole er også inne i et prosjekt i samarbeid med Bodø kommune og NAV Bodø, der målgruppen er innvandrere som skal oppnå sluttkompetanse som helsefagarbeider. I tillegg har Bodø videregående skole, i samarbeid med Nettskolen i Nordland og NAV Bodø, et eget prosjekt for de såkalte NEET-ungdommene. «Prosjekt fullført» ble første gang startet opp for ett år siden, med 15 ungdommer i aldersgruppen 18-29 år, og prosjektet videreføres også til neste skoleår.

Fauske videregående skole har hatt et stedbasert tilbud innen Vg1 Helse- og oppvekst, et tilbud spesielt tilpasset voksne deltakere. Tilbudet inneværende år har hatt 15 aktive deltakere, og tilbudet videreføres neste skoleår med Vg2 Helsefagarbeider. I tillegg skal Fauske videregående skole starte et nytt kull med inntil 15 voksne deltakere innen Vg1 Helse- og oppvekst.

Karrieresentrene er en viktig samarbeidsaktør når det gjelder videregående opplæring for voksne. I 2016 ble studieverksted og karrieresentrene slått sammen, og fra 1. november 2020 er det gjort ytterligere omorganisering. Karrieresentrene bidrar med veiledning av søkere til videregående opplæring for voksne samt bestilling av realkompetansevurdering. I tillegg arrangerer karrieresentrene blant annet eksamensforberedende kurs for praksiskandidater og andre kurs i samarbeid med lokalt næringsliv. Videre har karrieresentrene et ansvar for rådgivning og praksiskurs innen videregående opplæring for grunnskoleelevene i tilknyttede kommuner.

Nordland fagskole er organisert med 5 fagavdelinger. En av disse, Bodø maritime, er lokalisert i Salten med studiene dekksoffiser og maskinoffiser. Begge studiene har omfang på 120 studiepoeng og er på heltid. Studiene er stedbaserte. I tillegg tilbyr Nordland fagskole samlings- og nettbaserte tilbud innen Helse, sosial og oppvekst. Disse tilbudene flyttes fra år til år mellom ulike kommuner og regioner. Alle disse tilbudene har omfang på 60 studiepoeng og går på deltid over 2 år.

3.3. Samferdsel

Regionen har mange hurtigbåtanløp og fergesamband, flere av dem er avgjørende for næringslivet. Det er et godt utbygd bybusstilbud i Bodø. Det er regionale bussruter fra Bodø til Narvik, Sortland, Fauske, Saltdal, Beiarn og Meløy i korrespondanse med regionbusser fra Hamarøy, Steigen, Sørfold og Gildeskål. Lokalt og regionalt togtilbud. Stor andel skole- og jobbspndlere mellom Rognan, Fauske og Bodø. Jobbspndling primært inn til Bodø, i hovedsak med tog, men også en del busspendlere fra nabokommunene. En del ordinær busstrafikk internt i kommunene Fauske, Meløy og Saltdal, samt noe kommunekryssende fra Saltdal og Sørfold til Fauske og fra Gildeskål til Meløy. Ellers er det mye skoleskyss i distriktene. Salten har flere riksvegsamband på ferge, Bodø til Røst, Værøy og Moskenes, samt sambandene fra Bognes til Lødingen og Skarberget og Drag - Kjøpsvik. Lokal ferge

---

i Gildeskål, Meløy og til Kjerringøy. Bodø er endehavn for regionale hurtigbåtruter til Lofoten og Helgeland. Det er lokalbåtrute i Meløy, Gildeskål og øyene utenfor Bodø.

Det er 1058 km fylkesveg og 331 km riksveg i Salten. Langs vegene skjer godsstrømmen i all hovedsak langs de tre riksvegene rv. 80, E6 og rv. 77 og på fv. 835 i Steigen og fv. 17. Det er én grenseovergang til Sverige, rv. 77 over Gräddis.

I Salten var det 279 trafikkulykker i perioden 2014-2018. Det var ni drepte, 36 hardt skadde og 319 lettere skadde. Fire av dødsulykkene skjedde langs E6, to ble drept på rv. 80 og to ble drept på fv. 812. Den siste dødsulykken skjedde på kommunal veg i Fauske. Pr. 1000 innbygger var det 3,41 trafikkulykker og 0,55 ulykker med drept/alvorlig skadd. Tilsvarende tall for Nordland er hhv 3,73 og 0,77.

Terminaler

Schenker har landterminal i Bodø og Bring i Bodø. PostNord har landterminal i Bodø. Det er jernbaneterminal i Bodø og Fauske. Nor Lines International har sjøterminal i Bodø og Ørnes. Det er fryseterminaler i Bodø.

3.4. Klima, miljø og planlegging

Statlig sikrede friluftsområder

Regionen har 44 statlig sikrede friluftsområder. Disse ligger i kommunene: Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal og Steigen. Bodø kommune har 28 av disse områdene.

Nordland fylkeskommune har gjennom regionreformen fått utvidet oppdrag når det kommer til forvaltning av disse områdene. Det er fremdeles kommunene og friluftsrådene som kan søke om sikring og som lokalt forvalter områdene. Fylkeskommunen godkjenner forvaltningsplanene og gir tilskudd til tiltak i tråd med disse. Intensjonene med slike områder er å sikre allmennheten tilgang til spesielt bynære rekreasjonsområder. Gjennom tilskuddsordningen for tilrettelegging kan kommunene søke om midler til opparbeiding av for eksempel parkering, toalett og universell utforming av områdene.

Vannområdekoordinatorer

Nordland fylkeskommune er vannregionmyndighet i Nordland vannregion. Det innebærer et regionalt ansvar for å implementere EUs vanndirektiv. Virkemidlet er regional plan. Til dette arbeidet har fylkeskommunen fått statlige midler siden 2010. De årlige bevilningene har variert gjennom årene, men alle midlene har vært brukt i spleiselag for å kunne ansatte lokale vannområdekoordinatorer i de 10 vannområdene i regionen. Det er i dag 5 stillinger i disse 10 områdene. Arbeidet har hele tiden vært forankret i regionrådene.

I tillegg til de statlige midlene har det vært bevilget skjønnsmidler fra fylkesmannen til de kommuner som har søkt. Det er fra 2019 ikke lengre mulig å utløse skjønnsmidler til arbeidet. Det er slike lokale koordinatorer i de fleste vannregioner i Norge. I de fleste andre regioner er disse stillingene finansiert i et spleiselag med kommunene. Dette må også på plass i Nordland dersom disse stillingene skal opprettholdes. Dersom disse ikke opprettholdes, vil kommunene selv måtte ta ansvar for å koordinere det lokale arbeidet og drive dette frem på tvers av kommunene i vannområdet.

Det er ikke fullstendig overlapp mellom vannområdene og regionrådene. Kommunene under Salten regionråd hører i hovedsak vannområdene Skjerstadfjorden, Nord-Salten og Sør-Salten. Det er Bodø kommune som har dagens arbeidsgiveransvar for den ansatte vannområdekoordinatoren. Stillingen er et samarbeid mellom kommunene i vannområdene Skjerstadfjorden, Nord-Salten og Sør-Salten, og fylkeskommunen har utarbeidet samarbeidsavtale med vertskommunen Bodø.

3.5. Fylkeskommunal tilstedeværelse og tjenestetilbud

Nordland fylkeskommune har sin sentraladministrasjon i Bodø, med et fylkesvegkontor på Oppeid.

I tillegg til de videregående skolene i regionen, er det karrieresenter på Fauske og i Bodø. Opus ressurs- og karrieresenter er lokalisert i Bodø, på Fauske og på Rognan.

Arkiv i Nordland er lokalisert i Bodø. Det samme er Filmfond Nord, Ung Kultur Møtes (UKM) og den kulturelle skolesekken (DKS). Innen sceneinstruktørordningen er Bodø og Fauske vertskommuner.

Nordland fylkeskommune drifter 13 allmenntannklinikker i regionen, to i Hamarøy kommune, én i Steigen kommune, én i Fauske kommune, én i Saltdal kommune, fem i Bodø kommune, én i Gildeskål kommune, én i Meløy kommune og én i Rødøy kommune. Disse er lokalisert på Drag, Oppeid, Leinesfjord, Fauske, Rognan, Misvær, Mørkved, Alstad, Bodø sentrum, Rønvik, Inndyr, Ørnes og Tjongsfjord. I tillegg er det en klinikk for fengselsklientell i Bodø fengsel. Klinikkene har ansvaret for å utføre forebyggende tiltak, et regelmessig og oppsøkende tilbud til prioriterte grupper og tilbyr i tillegg behandling til voksne betalende i regionen. Klinikkene

---

har ca. 31.300 pasienter, ca. 22.200 prioriterte pasienter som mottar gratis tannbehandling og 9.100 voksne betalende pasienter. Det er offentlig spesialistklinikk i kjeveortopedi, i periodonti og endodonti i Bodø.

---

4. DEL 3 – FORELØPIG ANALYSE

4.1. Befolkning

Befolkningsutviklingen i hele Nordland er bekymringsfull med tanke på rekruttering til arbeidslivet og i forhold til videreføring av gode service- og tjenestetilbud som krever tilgang til en viss masse for å kunne opprettholdes. For Nordland har tilflytting fra utlandet vært stått for en stor del av befolkningsveksten de siste 5 årene og vært avgjørende for arbeidskrafttilgang i enkelte kommuner. Med nedgang i yngre årsklasser i landet som helhet, vil tilflytting og rekruttering fra utlandet være enda viktige for fremtidig befolkningsvekst.

For Salten er bildet litt annerledes. Salten er den regionen som kommer best ut og har hatt den største befolkningsveksten i fylket. Ser enn på Salten uten Bodø, stiller det seg annerledes. Bildet er det samme i forhold til framskrivninger.

Også aldersstrukturen i befolkningen, hvor økningen hovedsakelig er i de eldste aldersgrupper vil påvirke næringsliv og tjenestetilbudet fremover. Også i Bodø er det negativ utvikling for de yngre årsklassene. Utfordringen vil likevel være størst for de befolkningsmessig minste kommunene. For å sikre alle tilgang til nødvendige tjenester, vil det fremover være enda viktigere å planlegge ut fra større bo- og arbeidsmarkedsregioner og interkommunalt samarbeid.

4.2. Næring og kompetanse

Salten har store variasjoner knyttet til næringer, vekstkraft og drivere for utvikling. På lik linje med øvrige regioner er det sterke næringsmiljø, særlig knyttet til akvakultur, industri, fiskerier og reiseliv. Den største forskjellen er imidlertid tettheten av disse miljøene. Imidlertid aksen Bodø/Fauske noe dominerende sammenlignet med øvrige deler av regionen, noe som kan føre til en viss ubalanse når det arbeides med utviklingsprosesser. Næringslivet i regionen leverer samlet sett store verdier til samfunnet, og i dette gjør seg også gjeldende når det en ser på sysselsettingen. Flere aktører har sine hovedkontor i regionen, mens en del av aktiviteten er plassert i andre deler av fylket og landet ellers.

Imidlertid ligger det også et betydelig potensial i både å få på plass leverandører og nye arbeidsplasser gjennom økt søkelys på å utnytte de kompetansmiljøene som finnes. For å få dette til bør det satses ytterligere på kompetanseutvikling innen og mellom de ulike næringene. Det er gjennom samarbeid mellom private og offentlige bedrifter/foretak en får til de fleste innovasjoner.

Med en stor satsing på nye hoteller i Salten er det et stort potensial innen reiselivsnæringene, da de fleste store hotellkjedene er representert i Salten vil det være muligheter i å få til nye store satsinger på å tiltrekke seg nye besøkende.

Universitetet, helsesektoren, offentlig forvaltning er alle sterkt representert i regionen det er her mulig ytterligere å arbeide fram nye synergier som gir økt vekstkraft i samarbeid med det private næringslivet. Eksempelvis har regionen stått fram som et senter for sikkerhet og beredskap. Dette kan utvikles videre med nært samarbeid, også med de offentlige etatene som representerer statsforvaltningen som ofte er mer opptatte av å være nasjonale enn å delta i utviklingen av regionen. For å lykkes med dette med det utvikles tette samarbeidsrelasjoner bygd på tillit aktørene imellom.

Bodø som fylkeshovedstad har et særlig ansvar overfor øvrige kommuner i regionen, særlig på grunn av den store forskjellen i størrelse mellom kommunene. Med eksempelvis ny flyplass og en ny bydel i Bodø har regionen et

---

enormt potensial for videre utvikling. Dette må være et felles prosjekt for en større del av fylket, da dette prosjektet vil gi mange muligheter til både prosjekter og forretningsmuligheter. Her må et større omland vise interesse og Bodø må være en aktiv tilrettelegger får aktører utenifra.

Samlet i Nordland det er et økende behov for å etablere nye arbeidsplasser som følge av generelle store omstillinger i samfunnet. Dette gjør at gründeres nyetableringer er viktig i årene som kommer. Sammenlignet med resten av landet, har Nordland et forbedringspotensial når det gjelder antall nyetableringer. Et viktig verktøy for fremtidige gründerer er etablereroppfølging. I Nordland er det store variasjoner mellom hvilke modeller som brukes, hvilke aktører som tilbyr veiledningen, varighet, kostnadsstruktur og finansiering. Dette gjør at vi må arbeide for å få mer likeverdige tilbud i hele fylket. Det er derfor nødvendig å styrke samarbeidet mellom regionen og andre aktører for å jobbe mer likt for å få til et mer strømlinjeformet og likeverdig tilbud.

4.3. Utdanning

De videregående skolene i Salten har over de siste fire årene blitt dimensjonert og tilpasset til dagens tilbudsstruktur og elevtall. Den viktigste årsaken til tilpasningen er nedgangen i elevtall og regionalisering av tilbudsstrukturen. Det er nå i all hovedsak tatt de største grepene om tilpasning av tilbudsstrukturen. Framskrivningen av elevtallet de neste 10 år viser stor variasjon mellom skolene. Bodøskolene vil få en økning med virkning fra 2024-2027. Fauske videregående får en liten nedgang i slutten av perioden. De øvrige skolene ligger rimelig stabilt i framskrivningen i perioden. Det betyr at dagens struktur vil holde seg godt, men den kan selvfølgelig tilpasses endringer og ønsker fra arbeidslivet. Det innebærer at dersom noe skal inn, så må noe ut.

Det er viktig å understreke at elevenes søking til videregående skole ikke er noe fylkestinget vedtar. Det bestemmer elevene selv. Vi har erfaring med store variasjoner fra år til år. Det er også viktig å skille på avviklingen av tilbud (nedleggelse) og ikke igangsetting av tilbud på grunn av lave søkertall fra år til år. I desember 2020 skal fylkestinget vedta en ny struktur for videregående opplæring i Nordland fylkeskommune for de fire neste årene. Det vil innebære en mer forutsigbar fremtid for elevene og skolene. Her må regionrådene ha en klar mening om hva de mener fylkeskommunen skal prioritere.

I Salten leverer flere kommuner sterke resultater når det gjelder grunnskolepoeng, mens andre ligger lavt. Det er viktig at kommunene har fokus på resultatopptak for sine avgangselever. Dette vil øke sannsynligheten for økt gjennomføring av videregående skole.

Når det gjelder arbeidslivet bør kommunene ta et større ansvar for å ta inn lærlinger. Her er det store forskjeller mellom kommunene. Noen kommuner er veldig flinke mens andre ikke har lærlinger overhodet. Næringslivet etter spør lærlinger i flere fag enn det videregående skole klarer å utdanne. Regionrådet bør peke på næringer som de mener fylkeskommunen skal prioritere for sin region.

4.4. Samferdsel

Regionen nyter godt av å ha et godt utbygd samferdselstilbud i og rundt Bodø, med både lufthavn, jernbane, buss og ferge- hurtigbåttilbud.

Langs kysten er det en utfordrende geografi med omfattende ferge- og hurtigbåttilbud. Spesielt fergetilbudet er avgjørende for næringsutviklingen. Lange avstander og spredt bosetting vanskeliggjør et optimalt samferdselstilbud i distriktene. Det er potensiale til å få en økt bruk av samferdselstilbudet i regionen, både for økt bruk blant innbyggere, men også rettet mot turisme.

Selv om det over tid er en reduksjon i antallet drepte og alvorlig skadde i trafikken, har det i perioden 2010-19 vært 13 omkomne i trafikken i regionen. Selv om det er ulike forklaringer til ulykkene, er det viktig å forsterke trafikksikkerhetsarbeidet i jobben for å nå visjonen om null drepte og hardt skadde, et godt virkemiddel er at samtlige kommuner i regionen blir godkjent som trafikksikre kommuner.

4.5. Klima, miljø og planlegging

Det er store forskjeller mellom kommunene i regionen når det gjelder hvor mye ressurser man har til planlegging. De fleste kommunene har imidlertid ganske oppdaterte planer, sammenlignet med andre deler av fylket. I Salten samarbeider alle kommunene i plan- og klimanettverk som har støtte gjennom Miljødirektoratets klimasatsordning (bortsett fra Bodø). Bodø er involvert i et eget klimanettverk for større byer i Nord-Norge. I Salten er det på mange måter hensiktsmessig at de mindre kommunene søker sammen i nettverk og at Bodø kobler seg på kommuner av samme størrelse.

De største utslippskildene i Salten er knyttet til sjøfart, veitrafikk, annen mobil forbrenning og jordbruk. Det er viktig for kommunene og næringslivet i regionen å vurdere klimarisiko. Gjennom en god forståelse og håndtering av klimarisiko kan bedrifter identifisere og utnytte mulighetene som ligger i endringer i for eksempel kundepreferanser, teknologisk innovasjon og politikkendringer. Et eksempel på dette er Salten Hydrogennettverk som er et samarbeid mellom kommunene i Salten om å satse på hydrogen som energibærer. I Meløy kommune har Glomfjord Hydrogen AS planer om å etablere produksjon av hydrogen og i Bodø kommune utredes et forprosjekt om etablering av hydrogen - fyllestasjon.

Salten har klart flest statlig sikrede friluftsområder i Nordland, men de fleste er det Bodø som har. Det er potensiale for flere av de andre kommunene og opprette slike områder, for eksempel langs vassdragene Beiarn og Saltdal.